

Taboꝛ

BOG

NAROD

DOMOVINA

1977

EL FORTIN

Št. 3

DAROVALI SO:

	(v dol.)	Kocjančič Dorotea	500
Horvat Franc, Kanada	2	V spomin na pok. Avgust Potokarja:	
Starič Lojze	2	Hartman Amalija	500
Koritnik Tone	3	V spomin na pok. Ignacij Frančiča:	
Polanc Jože	1	Hartman Amalija	500
Rupnik Ivan	2	Tomažević Lovro	500
Tabor DSB, Toronto	20	Šivic Srečko	650
Od 1. 1. 1977 do 28. 2. 1977		V spomin na pok. dr. Srečka Baraga	
Za zavetišče:		Krzić Julija	2.000
Hacin Pavla	340	Tomažević Lovro	500
Kocjančič Dorotea	340	Ahlin Ivan	500
Dekleva Mary	340	Burja Jože	1.000
Baraga Saša	840	V spomin na pok. Karel Mauserja:	
Jakoš Janez	1.000	N. N., Argentina	1.000
N. N., Capital	5.000	Invalidski sklad Zveze Tabor:	
Ta znesek je bil sprejet 25.			(v dol)
8. 1976 in se pomotoma še ni objavil		Pišman Marija, ZDA	10
Mustar Stane	1.000	Dular Milan	10
N. N., San Justo	2.000	Vrhovec Stane	6
Tičar Beno	500	Starič Lojze, Kanada	40
N. N., Ramos Mejía	580	Tiskovni sklad gl. Tabor:	
N. N., V. Ballester	1.500	Čarman Peter	250
Krečič Andrej	3.000	Čuček Janez	1.750
N. N., Argentina	50.000	Pustovrh Ivan	690
Kržišnik Jože	40	Stanovnik Maks	90
Skvarča Marko	40	N. N., Argentina	400
Skalovnik Maks	40	N. N., Argentina	150
Pokorn Janez	40	Prodaja vezanih letnikov Tabora	13.244
	(v dol.)	N. N., Hurlingham	150
N. N., Evropa	200	N. N., Hurlingham	650
V spomin na pok. Mijo Barle-Kobi:		Malovrh Albert	150
Hacin Pavla	500		(v dol)
		Starič Lojze, Kanada	10

P O R A V N A J T E N A R O Č N I N O !

D 129904 +

Tabor

Svobodni sveta,
združite se!
Za Boga,
Narcd, Domovino!

Marzo 1977

BUENOS AIRES

Marec 1977

¡LIBRES DEL MUNDO - UNIOS!

Los tiempos y los acontecimientos que nos toca vivir son violentos y muy confusos: el futuro mismo de la humanidad está incierto. Ella misma se halla dividida en dos frentes diametralmente opuestos, que luchan entre sí, hablando de coexistencia pacífica, de diálogo, de détente.

Todos sabemos por experiencia propia que el agua y el fuego no pueden "coexistir" al mismo tiempo y en el mismo sitio: físicamente es esto imposible y es fácil entender como así también explicar las razones que impiden esta "coexistencia".

En el caso de la coexistencia de los dos frentes ideológicos humanos, las cosas no son tan simples de explicar y de entender, a pesar de que todos sabemos, que las ideas fundamentalmente antagónicas nunca podrán coexistir sin conmociones permanentes hasta llegar al dominio absoluto de una de las partes, lo que lleva automáticamente a la aniquilación total de la parte perdedora. Aquí debemos recordar a Vietnam y Camboya, que quedaron a merced de los comunistas.

La así llamada sociedad cristiana y no-comunista, libre y materialmente rica, está moralmente debilitada en tal grado, que actualmente ya no está en condiciones de comprender la fuerza agresiva del comunismo; que se basa según las declaraciones de Lenin en el debilitamiento moral y económico de sus adversarios.

Esta misma sociedad debe salir del letargo, en el cual se halla sumida gracias a los cánticos pacifistas de los comunistas y debe darse cuenta que sin la fuerza moral fortificada y basada en la religión y en la fe en Dios, nunca podrá resistir eficazmente a la embestida final de los rojos, que infiltrando sus agentes consiguen cada vez más desmoralizarla, adormecerla y confundirla en sus conceptos básicos.

Nosotros, los eslovenos, hemos enseñado a la humanidad el único camino

a seguir hace más de treinta años, cuando en circunstancias totalmente adversas hemos respondido al llamado de nuestro visionario general Leon Rupnik y opuesto nuestra resistencia a la embestida del comunismo internacional en nuestra patria lejana clamando:

¡Libres del mundo, uníos!

Por Dios — Pueblo — Patria!

SVOBODNI SVETA – ZDRUŽITE SE!

Nasilje in zmeda sta znak časa v katerem živimo: bodočnost človeštva je negotova. Ono je razdeljeno v dve popolnoma nasprotni si fronti, ki se borita med seboj, toda govorita o mirnem sožitju, o dialogu, o détente.

Po lastni izkušnji vemo, da voda in ogenj ne moreta istočasno biti skupaj na istem mestu: fizično je to nemogoče. Lahko je to tudi razložiti in razumeti razloge, ki to sožitje preprečujejo.

V slučaju sožitja dveh ideoloških front človeštva, stvari niso tako enostavne in jih je težje razumeti in razložiti, čeprav vsi vemo, da dve popolnoma nasprotni ideji nikdar ne moreta biti v sožitju brez stalnih nemirov vse dokler ena ne prevlada, kar vodi v avtomatsko uničenje one, ki je ostala slabša. Spomnimo se samo Vietnama in Kambodže, ki sta ostala na razpolago komunistom.

Takoimenovana krščanska in nekomunistična družba, svobodna in materialno bogata, je moralno tako oslABLJENA, da že ni več v stanju, da bi razumela komunistično napadalno silo, katera temelji po Leninovih besedah v moralnem in gospodarskem oslABLJENJU svojih nasprotnikov.

Prav ta se mora prebuditi iz spanca, v katerega je zapadla, zahvaljujoč se pacifističnim popevkam komunistov; se mora zavesti, da brez moralne sile, okrepljene in utemeljene v veri in zaupanju v Boga, se nikdar ne bo mogla uspešno ubraniti končnega navala rdečih, kateri z vedno večjo infiltracijo svojih agentov to družbo bolj in bolj demoralizirajo, uspavajo in ji vedno bolj mešajo pojme.

Mi, Slovenci, smo vsemu človeštvu pokazali pred več kot tridesetimi leti pot, ko smo se v najtežjih okoliščinah odzvali klicu generala Leona Rupnika in se uprli mednarodnemu komunističnemu navalu na našo domovino s klicem:

Svobodni sveta, združite se!

Za Boga — Narod — Domovino!

Dogovor v Helsinkih po enem letu

Prvega avgusta leta 1975 so Združene države, Sovjetska zveza in 33 drugih držav v Helsinkih podpisale dogovor, ki je praktično legaliziral sovjetsko hegemonijo nad Vzhodno Evropo. To je bila resnična sovjetska diplomatska zmaga. Kot *quid pro quo* naj bi po tem dogovoru Sovjeti narodom pod njihovo dominacijo nudili več svobode. Svobodo misli, vere in potovanja.

Sedemnajst mesecev je poteklo od tedaj in kaj se je spremenilo? Poglejmo nekaj primerov pa bomo videli, kako so Sovjeti držali v Helsinkih dane obljube.

Komaj dva tedna po Helsinkih je Brežnjev jasno in glasno povedal, da ne bo nobene spremembe v sovjetski politiki. V razgovoru z ameriškim kongresnikom je Brežnjev dejal, da provizije o človeških pravicah, o katerih je bilo govora v Helsinkih niso vezane. Torej Sovjeti so kot vedno osorej pretrgali dogovor in prelomili dane obljube.

Podpisniki dogovora v Helsinkih so se obvezali, da bodo spoštovali človečanske pravice in osnovno svobodo, ki vključuje svobodo vere, mišljenja in izmenjave misli.

Komaj 4 mesece po Helsinkih je sovjetsko sodišče obsodilo znanega biologa Sergeja Kovaleva, ker je branil stališče svetovno znanega fizika A. Saharova o človeških pravicah. Pisatelj Igor Melčuk je bil odpuščen iz službe na inštitutu za lingvistiko, ker je pisal pismo uredniku New York Timesa, v katerem je branil Saharova.

Sovjetski državljani nimajo nobenih osebnih pravic v smislu kot jih pozna svobodni svet. Potovanja so skoro nemogoča in enako osebni kontakti z inozemstvom. Toliko je zakonov in pravil, da ljudje nimajo volje zaprositi za dovoljenje za potovanja. Znanstveniki ne smejo potovati na znanstvene konference v svobodni svet, razen če niso seveda „ideološko zanesljivi“. Ko je Gari Abelev zaslužil nagrado newyorškega inštituta za raziskovanje raka za svoje markantno delo na tem področju, mu vlada ni dala dovoljenja, da bi potoval v Združene države. Isto se je zgodilo profesorju Valentinu Turčinu. Vlada mu ni dala potnega dovoljenja, ko je bil povabljen od Columbia univerze za začasnega lektorja.

Sovjetski državljani so kaznovani za vsak najmanjši prekršek zlasti če gre za zaveze v inozemstvom. Znanstvenike pošiljajo v umobolnice in v razne druge psihiatrične ustanove. Vsaka najmanjša opazka proti režimu lahko stane odhod v eno približno tisoč koncentracijskih taborišč, v katerih je trenutno priprtih skoro dva milijona ljudi.

Tako se torej izvršuje dogovor v Helsinkih! Na tisoče primerov bi lahko navedli, ki jasno povedo, da se pod Sovjeti ni ničesar spremenilo. Jasno je tudi, da ni pričakovati, da bi Sovjeti v čem popustili. Oni se ma-

lo menijo, kaj ostali svet misli o njih, oni gredo svojo pot naprej. Dobili pa so priznanje sveta, da lahko obdrže vsa tista ozemlja, ki so si jih prisvojili ob koncu druge svetovne vojne. To ne pomeni le dela vzhodne Poljske, pač pa tudi zasužnjenje baltskih narodov in seveda vzhodne Nemčije in ostalih narodov vzhodne Evrope.

Za nas, ki smo nekoč bili priče, kaj pomenijo dogovori s komunisti in koliko so vredne njihove dane obljube, vemo, da v Helsinkih ni bilo kaj drugega pričakovati kot to, kar danes dejstva potrjujejo. Zahodni svet pa je v svoji naivnosti šel zopet na limanice kot že tolikokrat popreje v zadnjih 40 letih. Človek se nehote vprašuje: „Quousque tandem“ bo še trajalo, da bo svobodni svet spoznal vso to igro, spoznal, da je zlo zlo in da dobrega zla ni. Ker so Helsinki nov sramoten mejnik zahodnega mešetarstva, je prav, da poznamo ta mejnik in da vemo za rezultate te „nove sramotne pogodbe“. Tudi pri nas v naši domovini komunisti vedno bolj in bolj privijajo vijake, ker sami ne vedo, kako bodo zvozili tedaj, ko bo Kumrovec poklican pred Večnega sodnika, da da odgovor za morije in nesrečo, ki jo je prinesel nad naš narod.

ZA ZGODOVINO

GENERAL LEON RUPNIK – KMETJE

(Nekaj gradiva iz arhiva izvirnih dokumentov)

Ljubljana, dne 30. 1. 1945

Spoštovani gospod poverjenik!

S svojim dopisom z dne 26. t. m. ste mi sporočili pozdrave in zahvalo kmečkih zastopnikov, zbranih dne 25. t. m. na sestanku kmečkih poverjenikov na Vrhniki. Sprejmite, gospod poverjenik, za izkazano pozornost mojo topla zahvalo.

V svojih izjavah in govorih sem opetovano naglasil, da smatram slovenskega kmeta za najvažnejšo celico našega narodnega organizma, da vidim v zdravem kmečkem stanju najsolidnejši steber in najmočnejše jamstvo našega narodnega obstoja in napredka. Iz tega spoznanja izvira moja skrb za naše podeželsko ljudstvo, ki je brez lastne krivde postalo žrtev strahot današnjega časa; to spoznanje pa mi vliva tudi voljo storiti v mejah sedanjih možnosti vse, da se naš kmečki stan okrepi ter postane nosilec naše nacionalne misli in glasnik lepše narodove bodočnosti.

Pri teh svojih prizadevanjih sem vedno našel razumevanje in podporo

pri Vas, gospod poverjenik, pri Vaših ožjih sodelavcih, kakor pri kmečkem ljudstvu sploh. Trdno prepričan, da bo naše vzajemno delo na tem področju tudi v bodoče rodilo koristne sadove, Vas prosim, da ste pri svojih stanovskih tovariših tolmač mojih simpatij in moje čvrste vere v to, da bo prav kmečki stan tisti, ki bo otel naš narodni brod grozeče pogube in ga skozi vse viharje privedel v miren in varen pristan lepšega in srečnejšega življenja.

Sprejmite, gospod poverjenik, tudi ob tej priliki izraze mojega odličnega spoštovanja.

Gen. Rupnik

Gospod

Ignac P e v e c,

pokrajinski kmečki poverjenik,

L j u b l j a n a

S. M.

TUDI TO JE ZNAMENJE ČASA!

Celotna enourna televizijska oddaja komunistične Jugoslavije v Chicagu v nedeljo devetega januarja t.l. je bila namenjena rojstnemu dnevju Jezusa, to je božiču. Kar štirje napovedovalci so izmenično in kar prepričevalno recitirali verske navade in običaje božiča v pravoslavni družinah, običaje, katere so te družine imele v predvojni dobi v božičnem času.

Ni bilo težko ugotoviti, da je imela oddaja le propagandni namen, zavajati tiste ljudi, kristjane, ki komunizma ne poznajo. Napovedovalec je namreč kar dvakrat razlagal in citiral iz sv. Pisma iste izreke, da ne vidimo bruna v naših očeh, vidimo pa smeti v očesu našega bližnjega: hočemo odstraniti to smet iz očesa našega bližnjega, bruna v našem očesu pa ne vidimo. Ni bilo nobenega dvoma, da nam je hotel ta komunist povedati, da, ako smo kristjani, ne smemo in tudi ne moremo jugoslovanskim komunistom ničesar očitati. V isti sapi pa je poslušalce vabil na prijetna potovanja v Jugoslavijo. Seveda je program bil zabeljen tudi z oglasom, kje lahko kupimo sv. Pismo.

Vsi, ki komunizem od blizu poznamo, vemo, da komunisti nikjer na svetu, tudi v Jugoslaviji ne priznajo božiča, kajti ta dan je pri njih delaven dan, ne pa praznik Jezusovega rojstva. Tudi vemo, da člani komunistične partije, ki imajo nad ljudstvom absolutno oblast, Boga ne priznavajo. Kaj jih je torej privedlo do tega, da nam sedaj ti jugoslovanski komunisti v Chicagu pridigajo o ljubezni do bližnjega in pri tem tako svetohlinsko citirajo odlomke iz sv. Pisma?

To delajo zato, ker so dosledni. Danes so komunisti edini, ki vedo kaj hočejo: zato upoštevajo pri svojem delu dejansko stanje, „stvarnost“ v

svojo korist. Zato uporabljajo vsa možna sredstva za zavajanje ljudstva: tako tudi svetopisemski izreki služijo njihovemu namenu.

Da je njihovo delo dosledno in zato tudi uspešno nam je dokaz v tem, da so komunisti v kratkem času zavladali že na dveh tretjinah sveta; po ostalem svetu pa imajo že tudi večje ali manjše skupine, ki uspešno perejo možgane ljudskih mas.

Tako so nam tudi s svojo božično televizijsko oddajo v Chicagu jugoslovanski komunisti pokazali svojo spretnost. Bila je sicer zelo primitivno pripravljena, zato pa še v večji posmeh takozvanim protikomunistom.

Ko sem to oddajo omenil znancu, mi je po kratkem premisleku dejal: „Končno je ta komunist le citiral resnico; saj tako je.“ To pa je zopet dokaz, da komunisti vedo, kaj delajo; znajo udariti na prave strune in da ne mlatijo prazne slame, kot delamo to navidezni protikomunisti.

Jaz sicer teh oddaj ne poslušam, bil pa sem radoveden, kakšen spored bodo imeli za pravoslavni božič. In glej čudo: tudi jugoslovanski komunisti sedaj učijo ljubezen do bližnjega! Mogoče se bo sedaj ta misel med nami poživila!

Pri tem bi rad opomnil na komunistično napoved, kako bodo uspavali ljudstvo Zahoda. Sicer to ni bilo potrebno, ker so se ta ljudstva sama uspavala. Komunisti to spanje le poglobljajo in mu primešajo še sanje, ki jih ta ljudstva želijo sanjati in se po teh sanjah tudi ravnajo.

Za zveličanje naših duš pa bi bilo bolj potrebno poslušati napovedi božje v Lurdu, Fatimi in drugod in se po teh ravnati. Pa tudi knjiga Razodetja je v teh časih bolj razumljiva, kot kedaj poprej!

J. D.

KJE SO VENDAR TI ČILSKI BEGUNCI?

Iz zahodno-evropskega tiska posnemamo:

Ko je gral. Pinochet napravil konec Allendejevemu marksističnemu režimu, so mnogi voditelji njegove leve koalicije pobegnili v tujino. Visoki komisariat za begunce je dobil veliko prošenj. Da bi rešil to novo nastalo begunsko vprašanje, se je obrnil na vlade tridesetih držav, med njimi tudi komunistične. Po sami logiki bi človek pričakoval, da bodo te komunistične države z navdušenjem sprejele te „mučence“ in profesionalne revolucionarje, ki so zaprosili za politični azil.

V teku prvih štirih mesecev se je pokazalo, da so zahodno-evropske države iz humanitarnih razlogov sprejele veliko večje število teh beguncev kot pa države komunističnega bloka. Rezultat je bil po štirih mesecih sledeč:

Francija je sprejela 1000 teh levičarjev, Zapadna Nemčija 850, šved-

ska in švica 600. Od vseh komunističnih držav je le Vzhodna Nemčija bila pripravljena, da jih sprejme 400.

Kaj pa je napravila Sovjetska zveza, ki se je za časa Allendeja na revolucionarnem in na diplomatskem polju tako zavzemala za to levičarsko vlado? Skrajna je sprejela le tri zakonske pare; in še te samo zato, ker je bil eden med njimi, mož ali žena, sovjetski državljan. Ostale komunistične države so sprejele v začetku tega eksodusa: češkoslovaška tri begunce, Bolgarija tri in Madžarska 12. Kuba, ta latinska sestra Čilea, je sprejela za začetek le 100 beguncev; in še ti so bili Kubanci, ki jih je Fidel Castro poslal na pomoč Allendeu.

Kje so vzroki za tako hladen sprejem beguncev od strani komunističnih držav? Menda ne bomo daleč od resnice, če rečemo, da sta za to dva vzroka. Prvi je predvsem ta, da komunistične države ne potrebujejo profesionalnih revolucionarjev, saj jih sami izvažajo. Poslali so te čilske begunce v zapadno-evropske države. Drugi vzrok je pa nezaupanje Sovjetske zveze in njenih satelitov v te levičarje, ki so politično zrasli in dozoreli v režimih pred Allendejem, v svobodi torej, ki so jo izkoristili za revolucionarne priprave. A politična svoboda je „virus, ki lahko okuži tudi idealno misleče levičarje in jih počasi zastruplja. Pod prejšnjimi režimi so bili ti profesionalni revolucionarji vajeni svobode in so tudi uživali in izrabljali, a v komunističnih državah so protesti, kritike nemogoče, skratka prepovedane.

Lanskega meseca marca, je Solženicin govoril na francoski televiziji in je med drugimi stvarmi povedal tudi tole... „Gotovo število čilskih beguncev je prišlo v Rumunijo (druga latinska sestra Čilea). Prišli so v ta „raj“, ki so ga hoteli ustvariti tudi za lasten narod. A ko so prišli v ta „raj“, so se ga prestrašili. Zaposlili so rumunske oblasti za dovoljenje, da lahko gredo drugam. Dovoljenja niso dobili; ni jim ostalo drugega kot to, da so na skrivaj, in po velikih nevarnostih ušli iz tega „raja“, iz Rumunije v Zapadno Nemčijo. Vse je v tem: za svoj narod pripravljajo „raj“, a ko je ta „raj“ ustvarjen, nočejo v njem živeti. To epizodo čilskih beguncev je odkril zapadu tudi francoski trockistični časopis „Rouge“ („Rdeče“). V Rumuniji so morali delati v neki tvornici traktorjev in vojaških jeepov, ki jih je Rumunija prodajala čilski vojski generala Pinocheta.

Razumljivo je torej, da komunistične države ne žele sprejemati teh čilskih političnih beguncev. Njihovo število se veča v Zapadni Evropi, a zmanjšuje v Vzhodni.

Statistike Združenih narodov so jasne: v Vzhodno Nemčijo je prišlo 228 teh beguncev; lani, ob koncu leta, jih je ostalo le še 53. V Bolgariji jih ni več. Od 314 beguncev, ki so prišli na Madžarsko, jih je ostalo komaj 46. In v Rumuniji? Prišlo jih je 1.149, a ostalo jih je lani, ob koncu leta, le 289. V Kubi, ki jih je končno sprejela 517, jih je ostalo 111 (verjetno pravih Kubancev!). V Sovjetski zvezi jih je še 30, a v to številko verjetno ne spadajo funkcionarji čilske K. P.

80% Čilcev, ki so dobili politični azil v komunističnih državah, je odšlo ali zbežalo iz teh držav.

O Jugoslaviji, žal, te statistike ne govore.

Osebo sem spoznal na pomlad leta 1974 Čilenko, ki je po trimesečnem življenju v Moskvi prišla v Belgijo, da v tej državi svobode drugič zaprosi za politični azil. Že v Čileu se je naučila precej ruščine, tako, da sva lahko kramljala v moji slovenski dostojevščini.

„V Moskvi, njet harašo?“

„Njet“, je bil njen kratek odgovor, a v očeh sem bral vse njeno razočaranje!

Da bi zahodno-evropski komunisti napravili konec takšnim in sličnim dogedkom, širijo preko levičarskega tiska alarmantne vesti, da je Pinochetova „D.I.N.A.“ na delu v svobodnih državah, da preganja te begunce... itd. Ti histerični demokrati ne vidijo in nočejo videti, da „O.Z.N.A.“ ubija po Zapadni Evropi naše emigrante. O tem ta tisk molči! Vedno ta dvojna mera takoimenovanih „liberalnih“ krogov: kar pride z leve je za njih blagoslovljeno!

❖ KAREL MAUSER

Dne 21. januarja 1977 ponoči so zakričali telefoni po domovih slovenskega zdomstva širom zemeljske oble, da so nas pretresli z novico: umrl je pisatelj Karel Mauser.

Ob sedmih zvečer tega dne je navzlic vsej vrhunski ameriški medicinski znanosti in do skrajnosti perfekcionirani kirurški tehniki Vsemogočni, ki mu je Karel Mauser vse življenje zvesto služil z duhom, srcem, mislijo in kleno slovensko besedo, sklenil, da ga pokliče na svojo desnico. To ubogo ranjeno srce, ki je delilo toliko zakladov razkošne slovenske lepote in ga je bolelo toliko slovenskih nesreč, se je ustavilo v Ljubezni, za katero je kot neusahljivi hudournik gorenjskih skal njegove mladosti leta in leta bruhalo kot molitev čiste tokove slovenske Besede, kateri je bil minulih 30 let najbolj neutrudljiv, viden, priljubljen, pa tudi priznan svečenik v zdomstvu.

Karel Mauser je utihnil, ko sredi dinamike sodobnosti še za dolgo, dolgo let ni bil izčrpan za molk; zakaj šele letošnjega avgusta bi dopolnil 59 let.

Luč prelestnega gorenjskega sveta je zagledal kot sin orožnika v Zagoricah pri Bledu in se z očetom po službenih premikih selil od Gorij do Podbrezja pri Podnartu. Gimnazijo je začel študirati v Kranju, končal pa v Ljubljani; nakar je bil devet semestrov v bogoslovju — vse do usodnih septemberskih dni leta 1943, ko je kot bolničar sodoživel prvo množično žaloigro slovenskih bojnikov za Boga — Narod — Domovino na Gurjaku.

Po mesecih partizanskih ječ se je končno srečno vrnil v Ljubljano — z dozorel'm spoznanjem, da mu je Bog mimo maziljenja namenil težje svečerništvu oznanjevalca Njegove blagovesti v dnini slovenske besede. Stopil je v službo pri najmočnejšem tiskarskem in založniškem podjetju Ljudske tiskarne in se oženil. Zaradi obolelosti se prve majniške dni leta 1945 ni mogel umakniti z množicami beguncev, pa so ga zato komunisti sami — zaradi nemškega priimka! — skupaj s starši in družino — pregnali v svobodo. Taboriščna leta slovenskih zdomcev je z družino pregaral in pregladoval v Lienzu na Tirolskem in v Spittalu ob Dravi na Koroškem, odkoder se je šele leta 1950 mogel preseliti v Cleveland, Ohio, v Združenih Državah, kjer je vse do pred leti, ko se je zaradi infarkta moral dati upokojiti, — delal svedre...

Kako kruto ozek je ta življenjski okvir za človeka Mauserjevih dimenzij!

Ne moremo na tem mestu vrednotiti ali vsaj našteti njegove sila bogate knjižne žetve, ki bi jo smeli imenovati naš resnični — zdovski čudež; saj bi med sodobniki le težko našli vrstnika, ki bi v normalnih razmerah ustvaril tolike, kot je nagrmdil Karel Mauser v brk izrednosti okolja in težavam vsakdanjega preživljanja v tujem svetu. Njegova prvinska, pristna beseda je osvojila vse rodove slovenske sodobnosti tod in onstran okrvavljenega ideološkega prepada, ki zeva med nami in domovino. Ni ga med nami človeka, ki še ni zavrgel materine besede, da ne bi prebiral njegovih povesti s tistim intimnim užitkom in zadoščenjem, kakršnega lahko prebudi samo resnična umetnina. Najboljši dokaz za to je dejstvo, da je njegov v nemščino prevedeni Kaplan Klemen v španskem prevodu prišel v zbirko — Nobelovcev. Pri vsej prirojeni skromnosti je moralo to biti pokojnemu Mauserju v tolažilno tiho zadoščenje; saj so tako tisti „uradni“ vrabci, ki bi radi prisilili iz sebe darove slavcev, kakršnih jim Stvarnik pač ni dal, za svoje čivkanje o njegovem „večerništvu“ in „domačijstvu“ dobili po nevoščljivih kljunih s samega svetovnega kulturnega špika. V ostalem lahko samo ljudje, ki so navzlic jeziku, v kolikor ga sploh še smiselno uporabljajo, izgubili stik z narodom, iz katerega so izšli, zanikajo, da nas v velikem svetu more predstavljati kaj drugega kot pristno slovensko — domačijstvo, če je seveda kvalitetno kot Mauserjevo. Bi bili kitajski junaki Pearl Buckove prebavljivi, če bi jih iztrgala iz njihovega — domačijstva? Komu je prišlo na misel, da bi npr. Reymontu očital — „domačijstvo“, ker je pod sličnimi stilističnimi in kulturnimi vplivi v Parizu vseeno napisal svoje svetovno slovite Kmete? Kaplan Klemen pa je prešel na svetovno raven samo zaradi slučaja, ker mu je pisatelj osebni prijatelj — švicar Gerard Schmid najprej preskrbel nemški prevod... Mi sami — oziroma naša takoiimenovana zdovska skupnost — navzlic kulturnim stikom, ki jih sedaj že imamo — ali bi jih vsaj morali imeti! — ne bi storili ničesar..., če ne bi zavoljo tega ali onega pritlikavega razloga celó skušali preprečiti, da bi Mauserjevo do-

mačijstvo pristnega, pa prav zato za tujca privlačnega in zanimivega slovenskega človeka in okolja prišlo na svetovno pozornico. Saj je Karel Mauser tudi še po Kaplanu Klemenu napisal vrsto celó boljših del... Ne zato, da zaradi stvarne kritike, ki ji pač ne more uiti nobena še tako popolna človeška stvaritev, temveč zato, da zavoljo miserablenega odrekanja priznanja in podžiga, ki sta v danih okoliščinah končno edino plačilo slovenskega zdomskega kulturnega dninarja, po zgledu nekaterih sovrstnikov ni umolknil, ampak navzlic načetemu srcu ustvarjal, ustvarjal... je Karel Mauser velikan, ki je že za življenja prerastel smrt... —

Zakaj? — Odgovor nam je dal sam: „Povej ljudem, da bi jim rad ustvaril, narisal tisti dom, ki so ga imeli doma, da bi vsaj to sliko vzeli s seboj v svet...“

Naš vrhunski kulturni mentor, kronist in zgodovinar dr. Tine Debeljak je zato ob Mauserjevi smrti v buenosaireški Svobodni Sloveniji (XXXVI — 30, št. 4, 27. 1. 1977) upravičeno zapisal: „Mauser je bil kot pisatelj idealist“, pa dodal še: „Idealist pa je bil tudi on sam v vsem svojem življenju in delu. Delal in pisal je vse zastonj. Opravljal je dvojno tlako: redno delovno tlako v tovarniški zaposlitvi in ‘zastonjsko tlako’ narodu in umetnosti. V tem je bil eden največjih idealistov naše emigracije. — Kdo bo stopil na njegovo mesto? Na mesto pisatelja, govornika, organizatorja, predsednika protikomunističnih borcev..., kritika, poročevalca, posredovalca med nami in ZDA in koroškimi zamejstvom in domovino?“

Ker je vse to grenko res, je nekdo ob smrti tega idealista še patetično vzdihnil: „Bil je prerok naše zdomske skupnosti!“ —

In vest slovenske zdomske skupnosti bo mirna... — Bo mirna?

Kaj je namreč naša takoimenovana zdomska skupnost dala temu idealistu za življenja? Vsi slovenski zdomski kulturniki delajo in pišejo vse zastonj. Vsi opravljajo isto dvojno dnino, kot jo je vršil pokojni Karel Mauser. — In vendar... —

Dr. Tine Debeljak na istem mestu pravi: „Ko je Mauser dobil dovoljenje za vselitev v ZDA, so tam vedeli, kdo bo prišel. Toda na postaji ga je čakal samo staronaseljski socialistični pisatelj Jontez, ki je spremljal Mauserja v novi svet...“ — V kakšen novi svet? Kam? — V tovarno, kjer je nad dvajset let — vse do infarkta — brusil svedre... Da so tudi drugi slovenski zdomski kulturniki morali poprijeti za kakršnokoli opravilo, pa so se končno le nekako znašli...? — Toda... Karel Mauser „ni iskal časti, užival pa jo je v vsej polnosti!“

Vest slovenske zdomske skupnosti je torej lahko mirna... — Mirna?

Kot nikdo nam je „narisal tisti dom, ki smo ga imeli doma,“ da bi ga ohranili v srcih, da bi ga poznali in ljubili tudi naši otroci tako, kot so ga preko Mauserjeve besede zares ljubili. Zato, pa samo zato je zaslužil časti, „ki jih ni iskal, pa jih je užival v vsej polnosti...“ — Toda „slovenska zdomska skupnost“ si je tudi te časti dala plačati. Povzdignila ga je v mit in si ga zataknila na prapor, da ga je tako izpred oltarja slo-

venske besede potisnila v pritlikave prepire za namišljene položaje in prespane težnje, kjer je njegovo svečeniško brezmadežnost poeta slovenske Ljubezni moralo kdaj oškropiti blato, ki ni bilo namenjeno njemu... Njega so pustili — delati svedre..., dokler ga infarkt ni prisilil v pokoj... — V njegovem žaru so namreč hoteli blesteti drugi, pritlikavci, ki jih sicer ne bi nihče opazil, ker niso imeli zaslug in pogojev za to... —

Ta Mauserjeva usodnost nas boli; zakaj vemo, da je vse, kar je delal, bilo spočeto iz čistega vznika velikega Slovenca v njem. Zato mu nobena žrtev, noben trud, nikakšno trpljenje ni bilo odveč. Zato je razkošno delil svoje ranjeno, veliko slovensko srce..., dokler mu ga ni ostalo nič več... —

Zares; kdo bo izpolnil vrzel njegove odsotnosti? Koliko jih je še ostalo v naših zdesetkanih vrstah, ki bi bili poklicani, pa tudi pripravljeni ustvariti žrtvujočo se sintezo Mauserjevih darov in Mauserjeve Ljubezni?

Zato se Karlu Mauserju za darove njegovega bivanja med nami zahvaljujemo z molitvijo k Vsemogočnemu, naj ga postavi na tisto mesto svoje desnice, od koder bo lahko bdel nad svojo zapuščino, ki ji bodo pravo vrednost dali najbrž šele zanamci in se ob njej navdihovali za dnino idealom, kakršni so vodili njegovo pero. — —

Dimitrij Jeruc

TRPKI SPOMINI

I.

Trideset let po končani drugi svetovni vojni se odpirajo tajni arhivi, zlasti angleški in ameriški. Žal mi je, da nimam vsaj nekaterih izpisov iz teh arhivov, razen člankov, ki jih objavlja g. Staniša Vlahović v „Iskri“. Vendar imam, Deo gratias, precej dober spomin, čeprav je že marsikaj zbledelo in po tolikih letih dobilo milejšo barvo. Tistih strašnih črno-belih kontrastov, ki sem jih v toliki meri čutil po koncu vojne, ni več. Hvala Bogu, ker ne bi rad s srdom v srcu umrl.

Že takoj na začetku moram poudariti, da pišem te trpke spomine „sine ira et studio“, vendar brez obzirov na levo ali desno in z jasno zavestjo, da se mrtvi ne morejo braniti obtožb, ki bodo sledile.

Vetrinjsko tragedijo: izročitev komunističnim zločincem naših domobrancev, srbskih prostovoljcev in četnikov vojvode Pavla Djuršića, kar jih niso že ustaši poklali v bližini Bosanske Kostanjice, naši „oficielni zamajski zgodovinarji“ pripisujejo izključno perfidni anglo-ameriški politiki in njihovemu sporazumu z vlado Tito-šubašić, z ene strani in s Stalinom z druge. To je zelo enostranska sodba, ki je le za las točna in prav zaradi tega zlobno in hinavsko enostranska. Nikakršne zaplate ne morejo skriti dej-

stva, da naši „odgovorni“ politični faktorji ob koncu vojne — če že niso zavestno pripravili te tragedije — nosijo zanj ogromno odgovornost; predvsem moralno! Seveda ta ugotovitev ne more spremeniti zverinskega pomora vseh teh protikomunističnih borcev, njegovega trpljenja, njihove tragične smrti in žrtve v Kočevskem Rogu, pri Teharju in drugod po Slovenskem. Ti pomori nedolžnih ljudi zaradi tega še povečujejo moralno in pravno odgovornost slovenskih komunistov in tudi članov „Narodnega odbora za Slovenijo“.

Nihče teh „odgovornih“ političnih faktorjev, ki so si dali tik pred koncem vojne naziv „Narodni odbor za Slovenijo“, ni pokleknil pred temi strašnimi žrtvami in rekel tiho, vsaj zase, v srcu: „Mea culpa, mea maxima culpa“, temveč se še danes pokrivajo s figovim listjem, da bi skrili vso goloto svoje politične nezrelosti in hazarderstva.

Nisem mogel skozi ključavnice ljubljanskih političnih krogov, da bi danes lahko pisal „Zapiske ob robu“ za tridesetletnico teh grozotnih dogodkov; vsi moji zapiski, moj vojni in vojaški dnevnik, so bili uničeni pri Sveti Ani, ko je partizanska mina treščila na sredino vseh mogočih vojaških in civilnih komor. Teh trpkih spominov tudi kot šestdesetletnik ne pišem kot politično opredeljen človek, temveč samo kot vojak, oziroma domobranski oficir, ki je pripadal štabu vrhniške domobranske skupine in ki se lahko zahvali, da je ostal živ, samo dejstvu, da ni bil nikoli anglofil, da ni nikoli niti besedice verjel perfidnemu Albionu! Rešil sem se kot človek, ker mi je bilo jasno, da je svetovna masonerija delala na tem, da pahne Kraljevino Jugoslavijo v vojno in jo s tem uniči. Ta masonerija je skozi vso medvojno dobo delala na uničenju našega naroda in njegovih vrednot z vsemi mogočimi sporazumi s Kominternom, oziroma s Tretjo Internacionalo! Ta židovsko-masonska-komunistična zveza nas je pripeljala do vetrinjske tragedije, ker so ob koncu vojne tudi slovenski politični faktorji, ki niso bili masoni, delali na vse kriplje, da se tudi oni vključijo v to mafijo! To so dejstva, ki se jih naši „zgodovinarji“ nočejo zavedati ter gredo nemi in gluhi mimo njih!

Ti „zgodovinarji“ vidijo le „napake“ — predvsem v govorih pokojnega prezidenta Rupnika in njegovih sodelavcev; zlasti v „protiangleških“ govorih dr. Stanka Kocipra! Da bi si ti političarji in ti „zgodovinarji“ oprali roke, s cinizmom in z odioznostjo blatijo vse, ki ne trobijo v njihov rog, mečejo krivico na ljudi, ki so ves čas vojne samo reševali svoj narod. O, kakšna ironija! Kot da bi ti govori le za las spremenili stališče Angležev in masonov do nas Slovencev in do Slovanov sploh! Z druge strani pa poudarjajo, da so ti ljudje s pokojnim prezidentom Rupnikom na čelu ipso facto zaradi teh in takšnih govorov bili nemško misleči ljudje, oziroma vsaj naklonjeni Nemcem. Seveda, če kdo pripada stranki, ki ima internacionalni karakter, ne more nikakor priti do spoznanja in do ugotovitve resnice, da so takrat pri nas živeli ljudje, ki so gledali izključno skozi očala narodnih interesov, brez kakršnekoli primesi internacionalnih barv, pa naj bi prihaja-

le iz Londona, iz Pariza ali pa iz Rima! Ti govori, izrečeni ob pravem času in na pravem mestu, so bili v točnem pomenu besede eksplozija nezadovoljstva in gneva, ki se je leta in leta nabiral in kopičil v narodni duši zaradi zavožene zunanje politike, zaradi cincanja odgovornih faktorjev med večnim bi ali ne bi vse do izbruha vojne. Ti govori so bili protest zaradi udinjanja begunske vlade in njenih slovenskih zastopnikov v njej angleškim interesom (Danes je vsem jasno, da so to bili sovjetski interesi, ne angleški!) in končno zaradi protikrščanske politike zahodnih sil, ki so pomagale Titu in brezbožnemu komunizmu!

Vse to je dokaz naše politične nezrelosti, našega donkihotstva, naše „idejno čiste anglofilščine“ in ponižnosti, ki nas je spremljala vse do konca vojne — do vetrinjske tragedije! Vera „v naše zaveznike“, ki jih nismo nikjer in nikoli imeli! Da smo se ravnali po starem srbskem izreku: „Use i u svoje kljuse“ (zaupaj in zanesi se nase in na svojega konja), vseh teh nesreč ne bi doživeli, grozote bi šle mimo nas! Tako pa smo bili hazaderji Monte Carla, kjer smo stalno igrali na isto številko, nadajoč se, da bo ta številka končno le prišla, pa čeprav bi do tega trenutka izgubili milijone, ne v denarju, temveč človeških življenj! A — post mortem, nulla voluptas!

To anglofilstvo nas je spremljalo vse do Vetrinja in še danes, ker naši „zgodovinarji“, ki pišejo „Zapiske ob robu“, nočejo spoznati naše osnovne napake: Zatelebanost v tujce!

Tako so na tisti „zgodovinski seji na Taboru“ v noči od tretjega na četrti maj 1945 zavrgli generala Rupnika, ker je pač „sodeloval“ z Nemci, da bi tako pomagal svojemu narodu in blažil neštevilne rane, ki so se odpirale druga za drugo na narodnem organizmu! Menda ni „odločno“, če napišem, da ne bi nobenemu članu tega „Narodnega odbora“ ostala glava na ramenih, če se pokojni prezident Rupnik ne bi žrtvoval v toliki meri, da je celo pesnik Oton Župančič lahko varno ostal doma, da je tudi dr. T. D. lahko ostal urednik „Slovenca“, kjer je namesto requiem-a slovenski narodni stvaril pesmaril novo „slovensko himno“, kot da nam je že ni ustvaril Simon Jenko, Šmonca, in uglazbil Davorin!

Idejno-političnemu vakuumu, ki je nastal s smrtjo Dimitrija Ljotića, je „Narodni odbor“ dodal še vojaško-strateški vakuum! Napravil je usoden korak in z odstranitvijo generala Rupnika storil ogromno uslugo komunistom, ki se tega dejanja pač niso nadejali, ker je prišel zanje tako nepričakovano; saj so, mislim vsaj, imeli vendarle boljše mnenje o teh političnih Don Kihotih. Komunisti so to „zgodovinsko sejo“ imenovali navadno farsa! O, da bi le bila zares farsa; a bila je, žal, vse drugo kot to! Bila je naša prava narodna nesreča in tragični finale! Saj je od vse vizionarske, a obenem tako realistične zamisli pokojnega Dimitrija Ljotića o obrambi Slovenije pred rdečimi Huni ostal le beden torzo!

Končno bi človek še razumel, da so zavrgli pokojnega prezidenta Rupnika kot vrhovno civilno-upravno oblast Ljubljanske pokrajine; a nikomur,

ki je bil domobranec, ne more biti jasno, čemu so mu odvzeli v najtežjih trenutkih tudi poveljstvo nad slovensko vojsko, ki jo je on ustvaril, in na njegovo mesto postavili polkovnika Krenerja, ki je bil na terenu med domobranci (med njimi je veljal za nemškega človeka) vsaj nepriljubljen. A politiki so hoteli imeti svojega generala — saj so ga povišali v ta čin —, ki naj bi domobrance pripeljal v Avstrijo, pod angleško zaščito in da bi namesto njih polkovnik Krener predstavil domobrance — kot pomožno nemško vojsko! Da so postavili za komandanta vsaj enega od poveljnikov udarnih bataljonov, bi stvar dobila popolnoma drugo vojaško obliko in vrednost. Tako pa je na terenu v teh usodnih dneh prišlo do zmede, do kolebanja, do razsula nekaterih čet; in prav nič ni pomagala „slavnostna številka Slovence“, obrobljena z rdečim okvirjem. Polom je prihajal nevzdržema, ker brez glave človek ne more hoditi; kaj šele vojska brez komandanta! To slavnostno številko „Slovenca“ mi je ves navdušen dal na branje vrhniški občinski tajnik Jerina. Blaga slovenska duša, ki je verjel pompoznosti, a ni zazrl in spoznal za vsemi tistimi frazami vso tragiko situacije!

Omenil sem, da je vizionarna, a obenem tako realistična zamisel pokojnega Dimitrija Ljotića ostala le beden torzo. Vzrokov je bilo veliko. Prvi in najvažnejši, ki je za seboj povlekel tudi druge, je bila pač tragična smrt tega duhovnega velikana, ki mu ni bilo dano, da bi do konca izvedel to idejo — vodil jo v stvarnost. Dogodki sami so se prehiteli, na njegovih ramenih je slonel ves ta načrt in prepričan sem, da bi do njegovega ostvarjenja prišlo, da ga ni Stvarnik poklical k sebi. Dela in žrtev je bilo ogromno, a žetev bi bila stotero poplačana. Setev, ki je šla že v klasje — NAŠA SVOBODA in zlom komunizma! Nemci niso bili več faktor, ki je odločal, odločiti bi morali mi sami! Prvo v sebi, vsakdo bi moral dati odgovor v svoji vesti, če je pripravljen na največjo žrtev, da dá svoje življenje za idejo svobode in ljubezni med brati. Ta vera, ki dela čudeže, bi nas edina rešila in pripeljala do zmage! A vsi te vere, žal, niso imeli! To ne govorim, da bi vrgel na papir lepo frazo, temveč iz osebnih doživetij tistih časov.

Nekaj čni pred tragično smrtjo Dimitrija Ljotića me je šef domobranske propagande poročnik Miran Pirih nujno poklical v Ljubljano, češ, da me v hotelu Union čaka važen popravek in presenečenje. „Prijetno ali neprijetno?“ je bilo moje edino vprašanje. „Boš videl“, mi je odgovoril Pirih. „Fojdi v tretje nadstropje in potrkaj na ta in ta vrata!“

In sem šel; „skoraj letel sem po zraku“, ker je v meni vse govorilo, da me čaka nepopisna radost, ki jo čuti morda lahko le otrok, poln nedolžnosti. Potrkal sem na vrata in vstopil. Na preprosti, skoraj meniški postelji je sedel on, ki sem ga vzljubil bolj kot lastnega očeta, saj mi je bil in ostal duhovni oče še danes. Sedel je na postelji v uniformi podpolkovnika Srbskih dobrovoljcev, bled in shujšan, a veder in lep. Iz oči mu je sijala sama dobrota in milina, pa obenem odločnost in hrabrost — pravi apostol ljubezni in miru.

„Udji, družje moj, da se izljubimo!“*

*Srbsko-hrvaški Zboraši so se med seboj imenovali: „Drug“.

Šele tedaj sem opazil, da je bila soba polna domobranskih oficirjev, starejših in mlajših od mene. Poznal sem le dva: kapitana Miloša Preloga in poročnika Mirana Piriha. Nekateri so Dimitrija Ljotića imenovali: „Gospodine ministre“, drugi zopet: „Gospodine potpukovniče“.

„Sedi tu na krevet do mene,“ mi je rekel.

In sedel sem ves plašen in majhen, trepetajoč kot bilka v vetru.

„A što nosiš bradu? Ti znaš ko nosi bradu!“

Zajecljal sem nekaj, da na Vrhniki pripravljamo gledališko burko in da bom igral vlogo nekega židovskega trgovca iz Zagreba. Sram me je bilo, da bi se pogreznil v zemljo... Rešil me je neki kapetan, ki je Ljotića vprašal:

„Kako vi, gospodine ministre, gledate na situacijo?“

„Nemci mogu da izdrže najviše još mesec dana, a Draža veruje, da će Nemci još godinu ili dve da izdrže rat. Eto, zbog toga nije hteo da dodje cvde kod nas u Sloveniju i to je velika šteta! — Kada bi Nemci samo hteli da dadnu Vlasovu svu komandu nad njegovim trupama, za kratko vreme on bi sam, sopstvenim snagama srušio boljševizam. A Nemci... kao Nemci, neće da popuste, ne daju mu. A da Vlasov sam komanduje, ja bih sa mojim korpusom pošao na čelu njegove armije! — 1918 g. počeli smo da stvaramo Jugoslaviju kod Soluna, a sada moramo ponovno da ju stvaramo odavde, ispod Triglava. E da smo nekom srećom godine 1918 počeli sa federacijom, danas bi bilo jedno, a tako je pred nama mučan put. — Izvinite mi, moram da vas napustim, moram za Beč, gde me čekaju važni poslovi!“

Tako se je naš sestanek končal.

Vrnil sem se na Vrhniko poln zaupanja in navdušenja in vere v našo zmagu. Čakalo me je obilo dela, saj je vrhniška domobranska skupina, če me spomin ne vara, imela 12 čet. V sami Vrhniki je bila 42. štabna četa. Vojakov nisem dobro poznal, ker z njimi nisem imel osebnega stika, razen ob dežurstvu. Moram pa reči, da je bila to morda najslabša domobranska četa. Predvsem že zato, ker je bil ta okraj med najvarnejšimi v vsej ljubljanski pokrajini. Pred samim koncem vojne jo je končno prevzel poročnik Miran Piriš in z njo odšel v Kočevje.

Dežurstvo v štabu je bilo vedno oznanjeno na zidni deski. To so vojaki „zavohali“ in izkoristili mehkobo nekaterih starešin, tako da je bil ob obhodu nočnih patrol en sam vojak v bunkerju, ki so ostali kot spomin na Italijane, a ostali vojaki so spali ali pa bili pri — Mickah. Nekoč smo na svojo roko zamenjali razpored nočnega dežurstva in sem šel v patrolo sam, brez spremstva, a vojaki so pričakovali nekoga drugega. Tako pridem tudi na Staro Vrhniko, kjer so bila vsa mogoča skladišča. Moralo bi biti najmanj 5 straž na odrejenih mestih, a našel sem samo eno; vsi ostali so mirno spali in smrčali v stražarnici, tako tudi komandir in razvodnik straže. Vsem sem pobral orožje in ga počasi vlačil v štab skupine, odkoder sem telefoniral v pisarno propagandnega odseka in zbudil dva propagandista, da nujno pri-

deta v štab. Izročil sem jima brzostrelke z nalogo, da gresta patroilirat okoli tistih skladišč, da ne bi stražarska mesta ostala prazna. Vse je bilo mirno in tiho. Ko so se začeli oglašati prvi petelini, pride v štab skupine ves prestrašen komandir straže in mi pove, da mu je nekdo odnesel vse orožje. „Partizani to niso bili, ker bi nas sicer pobili ali pa žive odpeljali“, je tiral. Začel je jokati in me prositi, naj zjutraj ob predaji dežurstva tega dogodka ne omenjam! „A orožje?“ je bilo moje vprašanje. „Za to stvar je vojno sodišče! Menda vam je to jasno?“ — „Jasno mi je popolnoma, a jaz sem bil dežurni do polnoči in do takrat je bilo vse v redu!“ — „Pokličite dva vojaka, ki nista na straži; tu imate telefon. Naj prideta takoj v štab!“ Ni minilo četrte ure, ko sta prišla vsa zaspana. Pokazal sem jim, kam sem „skril“ orožje in so odšli veseli, ker sem jim obljubil, da bo ostalo vse le med nami! Zares je ostalo vse „med nami“ in na straži ni nihče več zaspal. Kasneje pa se je le nekaj zvedelo in sem imel sitnosti s komandantom skupine. Verjetno so se vojaki med seboj pogovarjali o tej pustolovščini in je stvar prišla na ušesa komandanta, majorja Lemana.

Ta dogodek omenjam le zaradi tega, da bi soborci razumeli, kako je disciplina v vsaki vojski, posebno še v vojnem stanju in v revoluciji, prva in najvažnejša stvar; a disciplina zavisi od starešin. Najboljši vojak se bo spridil ob mehkem, popustljivem poveljniku, ki dovoljuje, da vojaki počno takorekoč, kar jih je volja. S tem seveda ne mislim reči, da bi poveljnik moral biti surov in ošaben; s tem ne bi dosegel ničesar; morda samo to, da bi ga vojaki zasovražili, a spoštovali ga ne bi in ljubili še celó ne.

Ostale čete vrhniške skupine so bile v sledečih krajih: tretja in četrta v Borovnici, ostale v Rovtah, Horjulu, Hotedrščici, na Logu, v Logatcu, na Rakeku, pri svetem Joštu in v Polhovem Gradcu. Četi v Logatcu in na Rakeku nista pripadali Vuletovem udarnem bataljonu, ker so bile vse te čete bunkerske. Varovale so predvsem mostove in pa progo Ljubljana-Trst. Vojaki teh čet so bili po večini Notranjci, veseli in korajžni fantje, mladi, ki bi se tolkli s partizani, če bi le imeli prilike. A teh priložnosti takorekoč ni bilo. To je bilo v dnevih naše tragedije usodno. Če pomislimo, da so ti borci bili obenem tudi domačini krajev, kjer so te čete stale, nam postane jasno, da je bila prava vojaška disciplina tod takorekoč nemogoča; posebno še, če so bili tudi poveljniki in vodniki domačinj. Pri teh ljudeh je prevladoval tisti nesrečni lokalni patriotizem, ki ni gledal dalje od vaškega zvonika; tako da Horjulčani ne bi šli na pomoč Hotederščanom, pa naj bi vse pokalo in gorelo.

Moja četa, ki mi je tako prirasla k srcu, je bila četrta, borovniška. V njej sem bil vodnik pod poveljstvom nadporočnika šabića, aktivnega oficirja, ki je imel za soprogo Slovenko. Šabić je držal četo kot konja na vajetih. Pa tudi tretjo, katere poveljnik je bil rezervni oficir, ki je imel motorno kolo in se z njim vozikal od Micke do Micke — pa do Maričke. S šabićem sva ga skoro ignorirala; saj ni bil za nikakršno rabo. Bil je le v napotje in da-

jal slab zgled in potuho. Končno je odšel v Ljubljano v domobranski štab, kjer so potrebovali takšne oficirje, da so z njimi mašili luknje. Šabić je dobro govoril slovenščino, le naglasi so mu delali preglavice, da sem se moral večkrat smejati.

Vzljubil sem te borovniške fante, ker so bili dobri boreci in vedno veseli. Na večer smo skupaj prepevali notranjske narodne pesmi kot fantje na vasi in balinali. Včasih sem dal še za štefan vina, da smo bili vsi veseli in zadovoljni. Toda v smehu sem jim zapretil: če koga zalotim, da je ostal v gostilni in da ga ob desetih zvečer ne bo na spanju ali je pijan, mu en ali dva dni zapora ne uideta. Ob desetih zvečer sem skrbno pregledal, če kdo manjka. Kdo je bil na straži ali pa je šel v patrolo, sem tako ali tako vedel. Zjutraj, pri raportu, sem tem „presnetim lumpom in grešnikom“ samo rekel: „Dva dni aresta!“ Arest je bila soba poleg četne pisarne in je imela posteljo. „Malo se boš danes postil, Jaka. Ne bo ti škodilo. Tako boš drugič prišel pravočasno spat“, in sem ga zaklenil v sobo.

Naj navedem še nekaj sličic iz časov mojega borovniškega življenja. Škricev in ljubljanskih purgarjev nisem trpel v četi, ker so vedno hoteli biti nekaj posebnega. Enega je žulil čevelj, ko bi moral iti v patrolo, drugega je bolel zob, da ni mogel na stražo, in podobno. Nekaj dni sem to trpel, pa mi je končno prekipelo. Tako sem mladega, lepega fanta, sina premožnega ljubljanskega trgovca, poklical v četno pisarno, da bi v prijateljskem pogovoru zvedel kaj več o njem in o njegovih večnih bolečinah. Na lep način sem ga skušal prepričati, da pri domobrancih ne moremo delati razlike med škrici in kmečkimi fanti, saj že tako vse breme žrtev in borb počiva na ramah poslednjih.

„Slabo se počutim med temi fanti; vaje sem mestnega življenja... Da me ne bi pobrali za delo v Nemčijo, sem se prostovoljno javil k domobrancem.“

„Ljuba moja ljubljanska duša, zaprosi za premestitev v Ljubljano! Tam te željno pričakujejo. Napiši prošnjo, pa jo bom poslal preko štaba vrhniške skupine v Ljubljano.“

Napravil je to in čez dobrih 14 dni je izginil iz naše čete. Hvala Bogu! Sicer ni bil slab dečko, a imel je v Ljubljani dekle, kateri bi rad nosil rožice — vsaj enkrat tedensko. Od tod tudi njegov večer zobobol.

Nadporočnik šabić, sijajen oficir škofjeloškega planinskega bataljona bivše kraljevske jugoslovanske vojske, mi je po kakšnih 10 dnevih bivanja v Borovnici zaupal sledečo „skrivnost“: „Vi niste navaden poročnik“, mi je dejal. „Vas sta general Milan Nedić in Dimitrije Ljotić poslala iz srbskih dobrovoljcev k Rupnikovim domobrancem! Sicer ste rezervni oficir, a ste dober in discipliniran vojak!“

To je bilo vse. Od tedaj sva postala velika prijatelja.

On ni rad „čepel“ v četni pisarni in se ukvarjal z administrativnimi posli, z vojaško „menažo“ in sličnim. Kot poročnik planinskega bataljona,

ki je bil vajej gorá in večne hoje, je vse te administrativne zadeve pre-pustil meni; vso skrb za „menažo“, za disciplino vojakov in vse slično.

Meni je spočetka to godilo, posebno, ko sem fante dodobra spoznal. V 14 dneh sem vedel za vse prijimke in imena, celo domača hišna imena borcev dveh čet, da o njihovih obrazih niti ne govorim. Tako sem bil v stalnem sti-ku z borci, vedel za njih ljubezen do domače zemlje, za njihovo skrb za do-mače, ki so ostali nekje na Blokah... Bili smo kot ena sama družina, vese-la in dobra, polna ljubezni in vere v Stvarnika.

Nekoč sem zapazil tistega presnetega „Jakata“, da ob zajtrku ni ni-koli snel vojaške čepice. Šel sem k njemu, mu vzel čepico z glave in ga vpra-šal: „Jaka, si musliman?“ Zasmeljal se je, ker ni vedel, kaj to pomeni, a razumel me je dobro, da pri jedi ne sedimo s pokrito glavo.

Borovniški fantje so radi popevali sledečo „narodno“ pesem:

„Borovniške dame,
te niso zame,
ker cigarete pušijo.
Kar imajo,
vse prodajo,
da cigarete kupijo.
Mi pa naprej, mi pa naprej,
mi pa naprej,
dokler je v sodu vinca kej,
oj vinca kej.
Če Svet' Martin požegna ga,
debelo gos nam zraven da!“

Kdo bi to zameril tem dobrim fantom, temu cvetu slovenske zemlje? Mladi so bili, veseli, vsi okrog dvajsetih let in vsak izmed njih je takorekoč vedno nosil glavo v torbi.

Ko danes po tolikih letih razmišljam v svoji mansardni sobici o živ-ljenju v Borovnici, mi pridejo solze v oči. Vidim jih pred seboj..., ko so mirno stali v stroju za jutranjo molitev in zares molili — v srcih! O moj štefek, ti moj dobri fant, in ti, Turšič, lepotec čete, ki so te borovniška de-kleta tako rada gledala. In drugi...čez 200 jih je bilo..., ki danes počivajo v domači zemlji izdani, prodani, mučeni, zasramovani, opljuvani.! Zakaj nisem Emile Zola, da napišem novo, še strašnejšo: „J'accuse — Obtožujem!“
(Sledi)

Svobodni sveta, združite se! Za Boga, narod, domovino! Klica resnice mora prodreti do vsake celice na smrt obsojenega komunističnega orga-nizma! Bivši in sedanji borci za Boga — Narod — Domovino, združite se! Bodite neutrudljivi prenosilci resnice, ki nezadržno razjeda komunistično nasilje!

Francetu Gregorinu v spomin

Hrabremu borcu, odličnemu poveljniku in dobremu prijatelju ob drugi obletnici smrti.

France, peti otrok številne šlandrove družine v Ihanu pri Domžalah, je bil rojen 1916. leta.

Oče, ki je bil nad petnajst let župan v Ihanu, je po končani osnovni šoli poslal malega Franceta v Dol učiti se h kovaškemu mojstru. Pozneje, že kot pomočnik, je delal pri Gabraču v Domžalah, od tam pa je odšel na Jesenice v K. I. D. (železarna). Ko pa so postavili v Črnučah transformatorsko postajo na koncu daljnovoda iz centrale v Velenju, je France tudi sam poskusil, če bi se dalo še kaj naučiti.

Ves čas pa je vkljub zaposlitvi z veseljem deloval pri nogometnem klubu v Ihanu v vrstah fantovskega odseka.

Vojaški rok je odslužil v Jugoslaviji in postal rezervni narednik, kar mu je gotovo bilo v pomoč pri poznejšem delu v domobrancih.

Med vojno je bil vpoklican v nemško vojsko, od koder je pobegnil s holandsko-nemške meje in srečno prišel domov ob koncu marca 1944 leta. Odšel je v partizane in je kmalu spoznal, da ni njih cilj osvoboditev domovine pač pa komunistična revolucija. Že po dveh mesecih partizanstva je od njih pobegnil in se pridružil domobrancem, ki so ravno v tistem času organizirali postojanko v Domžalah.

Tam je že bilo več fantov iz Dola, Dolskega in okoliških krajev, kakor tudi iz Ihana. Ti fantje so se odločili, da bodo organizirali novo postojanko v Dolu, za poveljnika pa so postavili Franceta Gregorina.

France je z vso resnostjo prevzel poveljstvo in je zato bila njegova postojanka gotovo ena najboljših na Gorenjskem. Pa naj bo to po disciplini, morali in borbenosti. Saj so fantje v desetih mesecih polovili čez 40 partizanov, nekaj pa jih je tudi padlo v borbah. France pa pri tem ni izgubil nobenega vojaka. Njegovo moštvo je, kadar ni bilo na pohodu, doma stalno vežbalo. V istem kratkem času je organiziral res dobro obveščevalno službo da-leč na okrog.

Seveda so ti fantje kmalu postali trn v peti rdečim. Ker komunisti sami niso imeli nobene moči proti njim, so uporabili svoje zveze z Gestapom in jih tožili v Kamniku, da se v Dolu organizirajo četniki iz nemških dezertarjev, zbirajo orožje in da pripravljajo napad na Nemce. Zato je nekega dne pridrvel Gestapo na postojanko in zahteval zbor brez orožja, hoteč odpeljati vse vojaške dezertarje. Fantje so prišli v zbor z orožjem in France je mirno stopil Gestapu nasproti in jim z odločno besedo dopovedal in razložil, da je ovadba delo komunistov. Nemci so Francetovim besedam verjeli, videli pripravljenost fantov in jih pustili pri miru.

Vsi ti fantje so bili pozneje v Vetrinju in vrnjeni preko Pliberka komunistom v roke. Pa se jih je iz te postojanke največ rešilo, ker je gotovo nekaj zasluge Franceta. Najprej sta pobegnila Smoletova dva, Slavec in Ivan. Pozneje Jerman, Klemenčič, Rode. France je še čakal, saj od njegovih bratov ni še nobeden pobegnil. Tik pred Velenjem je ušel brat Lojze, že na postaji pa France, čeprav bi rad še naprej šel s fanti in jih bodril, da naj pobegnejo. Pri begu se je zapletel v bodečega ježa, katere so imeli Nemci postavljene okrog postaje in ki mu je zarezal precej globoko rano na nosu. Kmalu je dohitel brata. Po nekaj tednih skrivanja v domačem kraju, se je skupaj z bratom Lojzetom in še nekaterimi fanti, ki so tudi takrat ušli, povrnil na Koroško. Pozneje se je France še vrnil po mladolétnike, katere so komunisti pomilostili in jih je pripeljal k svojcem v Avstrijo.

Že v Argentini, za časa moje bolezni, me je pogostoma obiskoval. Veliko sva predebatirala tisti čas. Večkrat mi je omenil, da ni siguran, če je stoodstotno izvršil svojo dolžnost do fantov, ki so se mu zaupali. Pa jo je in je France vzor in ponos vsemu slovenskemu domobranstvu.

Komaj sem se od prestane bolezni nekoliko opomogel, je že France obležal. Približno ista bolezen, kot moja, le da je bilo že prepozno in je po dveh mesecih podlegel.

Lepo se je od njega poslovil pred grobom Ivan Klemenčič, se mu zahvalil za vse njegove žrtve v imenu njegovih bivših vojakov, v imenu domačinov in v imenu gorenjskih domobrancev. Nikdar ne bo pozabljen! Naj mu Bog v nebesih stotero poplača!

Težko, skoro nemogoče, si predstavlja Franceta mrtvega, kdor ga je popreje poznal skoro nepremagljivega. Še se spomnim, ko so komunisti obkolili vas in iskali Franceta, da bi jim ja ne ušel. S palico je razorožil partizana in mu še naročil, naj pove oficirju, da mu je to storil on in bo manj kaznovan. Kolikokrat smo se smejali na ta račun!

France je v Avstriji rabil denar, ker je pomagal bratu Lojzetu, ki je v Gradcu študiral. Zato je vsake toliko časa kupil kravo v vasi, kjer je delal, jo gnal čez hribe v Italijo in jo tam prodal. Za dobljeni denar je kupil svilene nogavice, katere je potem v Avstriji prodal, denar pa poslal bratu.

Nekoč sta ga zasačila dva policaja, ko se je po hribih vračal in ga hotela odpeljati s seboj. Izenada ju je zagrabil in vrgel navzdol po hribu, pobral

svoja dva kovčka in nahrbtnik ter jima srečno pobegnil. Pozneje so ga seveda prijeli in je tri mesece sedel, kar je bilo zelo malo. To zato, ker so kmetje pričali njemu v prid, da so mu kravo prodali v zameno za njegovo delo. Seveda se France s tem ni ponašal. Omenim to samo zato, ker hočem s tem pokazati, kako je vsako stvar vzel resno. Še šale je povedal resno.

V Argentini se je France s svojim obširnim znanjem, ki si ga je pridobil v domovini, kmalu uveljavil kot zelo sposoben obratovodja v veliki industriji. Slovenskih prireditev se je France z družino rad udeleževal, posebno pa mu je bila pri srcu revija „Tabor“.

Vencelj Dolenc

RAZMIŠLJANJA O RAZVOJU V DOMOVINI

(Domovinski dopisnik)

Nihče točno ne ve in ne more predvidevati, kaj se bo razvilo v bližnji bodočnosti, zlasti po Titovi smrti. Vsak ugiba po svoje in v strahu pričakuje, kaj bo razvoj prinesel. Strah pred navalom Sovjetov pa je velik.

Zdi se, da sta možni dve realni poti.

Novo komunistično vodstvo se bo odločilo za sodelovanje s Sovjeti v taki meri, da se le-tem ne bo zdelo vredno s silo vkorakati; ali pa bodo le vkorakali, kar bo v svetu povzročilo ogorčenje in morda odločno vplivalo na odnose zahod-vzhod, ne bo pa prišlo zaradi tega do vojne.

Lahko pride tudi do razpada države, kar bi pomenilo, da bodo Sovjeti vkorakali v vse dele države. Na dolgo dobo lahko samo upamo, da bo prišlo do velikih sprememb v Sovjetski zvezi sami; kar se bo pa najbrže zgodilo po razvojni poti. Tudi nasprotniki režima v Sovjetski zvezi so mnenja, da bi bilo napačno ustvariti upor z orožjem.

Zaskrbljujoč je razvoj v Italiji. Če pride Italija pod komunistično nadzorstvo, pade Avstrija kot zrelo jabolko. Upati je le, da do tega ne bo prišlo.

Trenutno najbolj boleč slovenski problem je koroški manjšinski problem. Toda izjalovljeno štetje posebne vrste je le omogočilo koroškim Slovencem, da se zopet pogajajo z vlado o rešitvi tega vprašanja. Avstrijci so pred dvema leti ponudili pogajanja z Jugoslavijo, pa so Jugoslovani storili usodno napako (najbrž namerno), da so pogajanja odklonili, češ, da je tekst državne pogodbe jasen in ne potrebuje interpretacije. Prevladuje mnenje, da hočejo jugoslovanski komunisti rešitev zavlačevati, ker so nerešeni problemi voda na mlinska kolesa mednarodnega komunizma. Avstrijske meščanske stranke — in še manj nemški nacionalizem — se tega ne zavedajo in izvajajo oportunistično manjšinsko politiko.

Zaman

O, kako boli me
ta obupna bolečina
moje dece,
ker njeno črno brezno
je brez konca!

Kako me žge ta silni
mračni njihov ogenj
nikdar neutešene vesti
od zdaj že nepopravnih
krivičnih in krvavih del,
od opuščenih žrtvovanj
za bratov jok!

Kako mi dušo trga
ta maščevalna, onemogla sla
mojih otrok!

Imeli so svobodo in razum,
da odkrivajo prelesti
mojega svetovja,
da mi zgradijo hram presveti.

Vendar
po svoji so odšli uporni poti
izven soglasja.
V napuhu svojem vsemogočnem
vselej so služili le sebi.
Prepozno jim spoznanje
in zaman,
rojeno iz ošabe strte!

Zdaj so izgnanci,
izven ljubezni, sonca in pomladi.
Srdit obup,
solzé in bolečine
so njihov kruh
v ponoru črnem.
In tonejo brez konca
globlje, globlje, neizmerno globlje.

Moji so otroci!
Kako boli me

ta ponor brez mej!
Nikdar, nikdar več ne bo
ljubezni ne topline zanje!

Od groze meni drgeta srce,
da kri poji mi znojne kaplje.
Oče, milostljiv jim bodi,
če mogoče!
te rotim
v smrtni bolečini.
Vendar, moj oče,
naj se zgode ukazi
tvoje svete volje! —

Córdoba, 1. dec. 1976

Cenjeni g. urednik!

V prilogi Vam za „Tabor“ pošiljam pesnitev „Zaman“. Naj Vam bo
sledeč komentar pojasnilo osnovne misli.

Zaradi tradicije in udobnosti se nam je uspaval kritični duh. Zate
sprejemamo razna stališča in situacije kot pravilne (korektne), čeprav izra-
žajo skrunitev in teptanje človeškega dostojanstva. Torej je nujno potrebno
pretresti naše gledanje v luči gledanja prerojenih in osveženih krščanskih
načel ter popraviti krivično delovanje in položaje. Vsakdo je dolžan, da za-
pusti udobno tradicionalnost in da iskreno prične poslušati to tiho, nežno
struno svoje vesti, ki je bil za njo gluh do sedaj. To je treba storiti tako
zdaj, dokler smo še na potu po tej dolini. Utegne biti prepozno, ker onstran
ni več popravka.

Če Bog da, bom v doglednem času končal delo, s katerim skušam raz-
svetliti nekatera načela in najti potrebne smernice. S tem delom bo pesn-
tev „Zaman“ temeljito razložena.

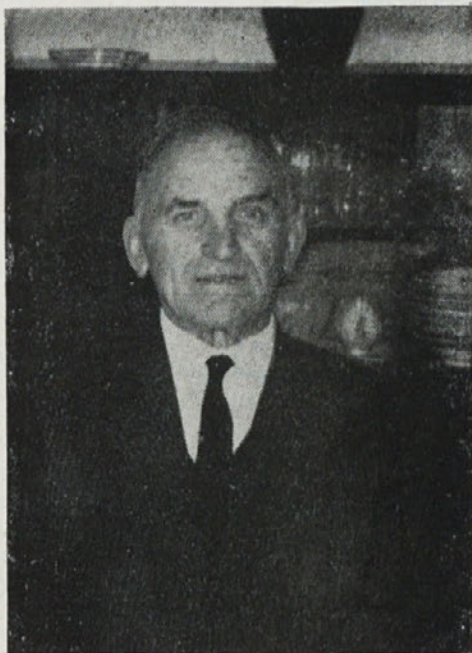
Prisrčno pozdravlja

Vaš

Ratko Šušteršič

*„Tabor“ ni oproda nikomur! „Tabor“ je svobodno glasilo svobodnih
združenih slovenskih protikomunistov, ki nikdar ne bodo mogli pozabiti
žrtve svojih mrtvih domobranskih herojev! — Zavedajte se tega! Podpi-
rajte ga z rednim plačevanjem članarine in z darovi v tiskovni sklad!*

✦ **prof. dr. Srečko Baraga**

V zgodnjih jutranjih urah dne 1. februarja 1977 je v kliniki medicinske fakultete v Buenos Airesu umrl prof. dr. Srečko Baraga. Kot pred desetimi dnevi Karlu Mauserju v ZDA, tako tudi Srečku Baragi nista mogli pomagati ne operacija, ne vsa zdravniška veda. Rak, ta zahrbtni bič človeštva je že prežrl vse njegove življenjske niti.

S prof. dr. Srečkom Barago ni izgubil samo Tabor enega svojih pomebnih, delavnih članov, odbornika in sodelavca glasila, temveč je smrt prikrajšala vso slovensko protikomunistično srenjo za enega njenih neumornih garačev na ideološkem, kulturnem, znanstvenem in političnem poprišču. Z njim je odšel v bližino Stvarnika zopet eden izmed

sedaj že tako redkih dinarjev slovenstva, kakršne nam je lahko dala samo doba velikih bojev in usodnih odločitev in jih zato ni mogoče nadomestiti.

Če ga ne bi izdolbla zahrbtna bolezen in ga navzlic 76. letom življenja sredi mladostne dejavnosti pahnila v smrt, bi nam prof. dr. Srečko Baraga zatrdno pomagal razvozljavati še prenekatero zagonetko naše polpreteklosti in sedanosti. Za to delo je namreč imel na razpolago vse študijske, znanstvene in značajne danosti, ki jih je umel uskladiti z jekleno voljo, pripravljenostjo in nenavadno vitalnostjo tipičnega slovenskega izobraženca, sedaj že odmirajočega rodu, v kolikor je izšel iz naroda in narodu v vseh okoliščinah tudi ostal zvest. Pri tem je bil izrazita voditeljska narava z izrednim darom kritičnosti, bistrega presojanja danih pogojnosti, realizma, pravične presoje ljudi in vztrajnosti. Če je druge kovalo življenje, o pokojnem Baragi lahko zapišemo, da je sam koval svoje življenje. Sokove, moči za vse to pa mu je dajala iskreno doživeta, pristna — ne spolitizirana — vernost.

Že izza zgodnje mladosti se je preživljal sam kot trgovski vajenec in pomočnik, tako da je šele pri 20 letih lahko pričel z gimnazijskimi študiji. Nato je študiral slavistiko v Belgradu, doktoriral pa je leta 1943 v Ljubljani, nakar je poučeval kot profesor od hrvaškega Varaždina, pa preko vrste slovenskih srednješolskih zavodov do realne gimnazije v medvojni Ljubljani. Po umiku je pod zavezniško upravo postal svetovalac za slovensko šolstvo v Trstu, kjer je navzlic italijanskim oviram in komunističnemu protivništvu (v odsotnosti so ga za to celo obsodili na smrt!) s prof. Alojzijem Geržiničem položil temelje našemu današnjemu šolskemu sistemu na Primorskem in Goriškem. Po preselitvi leta 1948 v Argentino tudi ni držal rok v žepu. Ker ni uspel s poskusi zaposlitve naših begunskih profesorjev po šolah, se je vrgel na gospodarsko polje, kjer je začel žeti uspehe prav v dobi, ko mu je poznana, sedaj že toliko let trajajoča gospodarska in politična kriza ugonobila ves trud in žrtve.

Pri vsem tem pa nikoli ni pozabil na udejstvovanja, po katerih bo poleg šolstva v primorskem zamejstvu ostal v trajnem spominu naših zdomcev, ko se bodo povračali k virom slovenske žitnosti, katere je tako vztrajno odkrival in ohranjal. Zato smo ga vsa argentinska leta srečavali pri Kulturni akciji, Zavetišču škofa Rožmana, pri Jurčecovem Siju..., pa predvsem seveda pri društvu in glasilu Tabor, kjer je povsod pustil globoke sledove svoje prisotnosti.

Mimo dolge vrste kulturnih, znanstvenih in političnih spisov, ki jih je v osvetlitev naše preteklosti in sedanjosti zapustil registrirane v najrazličnejših zdomskih publikacijah, da bodo poslej služili kot resnični dokumenti, kakršnih ne bo mogoče prezreti pri raziskovanju in vrednotenju slovenske problematike, mu domobranski bojevniki predvsem ne bomo mogli nikdar obzabiti moralne, idejno izkristalizirane, načelne podpore, ki nam jo je tako radodarno nudil s sodelovanjem pri društvu, glasilu in zavetišču, med čigar spočetniki je bil od prvega, takrat samo še sanjanega zarodka. To njegovo sodelovanje namreč ni bilo slučajno v njegovem razgibanem življenju, temveč plod njegovega kritičnega, resnicoljubnega, za pravico vnetega postopenega značaja.

Naša širša javnost najbrž ne ve, kar bo znala povedati zgodovina, da je bil ne samo eden izmed hudo aktivnih pobudnikov, temveč tudi zelo delaven član tretjemajskega Narodnega odbora leta 1945 v Ljubljani. Sodil je, da je le-ta bil pozvan najti novim okolnostim primerno formulo za osvoboditev naroda ter nadaljevanja tiste prve slovenske vsenarodne revolucije, ki so jo pod najtežjimi danostmi krvavega komunističnega prekuenišтва prav za časa tuje okupacije tako slavno spočeli slovenski domobranci. Ko je potem njegov kritičen duh spoznal, da ta ustanova mimo nekaj leporečenih izjav samo za voljna ušesa svojih sledbenikov ni z ničemer upravičila svojega obstanka ter ne samo ni zasledovala postulatov te revolucije, ampak se je celo odrekla domobranstvu, ko je bila v prvi vrsti poklicana, da ga iz tragedije, za katero pač nosi dobršen del odgovornosti, povzdigne na

svetilnik, je bilo samo nujno, da se je z njo razšel in dal svoje sile na razpolago tistim preživelim ostankom z Vetrinjskega polja, ki so v zveščbi svojim mrtvim tovarišem — slovenskim narodnim mučencem — spomin in ideale domobranske revolucije iz katastrofe povzdignili v zgled vsemu svobodoljubnemu človeštvu. Nikdar ne bo šel v pozabo njegov velik, načelno izkristaliziran in z neizpodbitno zgodovinsko oceno utemeljen govor na spominski svečanosti ob 25-letnici mučeniške smrti očeta in ustanovitelja slovenskega domobranstva, generala Leona Rupnika. Ta govor soustanovitelja slovenskega Narodnega odbora pomeni epoho naše zdomske žitnosti. Koliko pa je bilo onih drobnih velikih del, nasvetov, kritik..., vedo samo tisti, ki so bili deležni njegove pomoči pri našem društvu, glasilu in zavetišču.

S prof. dr. Srečkom Barago je odšel k svojemu Stvarniku po plačilo, ki mu ga ta svet ni mogel — pa prenekaterikrat tudi ne hotel dati, veliki Slovenec, veliki mož. Ko bo nekoč postavljajl stvari na svoja mesta, bo slovenski narod pravično ocenil njegovo zasluge. Da bi ta trenutek v žaru večne Pravičnosti v miru pričakal, ga ob slovesu spremlja naša hvaležna molitev. —

IZ DRUŠTEV

LETO GOSPODOVO 1977, 32. po vetrinjski tragediji, je trdo med nami. Ko smo si voščili „SREČNO, ZDRAVO IN USPEHOV POLNO NOVO LETO“, smo to storili v upanju, da bomo v tem letu mogli poglobiti naše vezi in organizacijo obogatiti z novimi elastičnimi programi, ki so časom primerni. Vsak od nas je dolžan skrbeti za to, da bo organizacija živela in trdno delovala na tistih idealih, ki so pred 32 leti bili potrjeni s krvjo naših mučencev.

Današnji čas je čas novih preiskusenj in v marsičem podoben onemu izpred 30 in več let. Kot tedaj tudi danes ne vemo več, kaj nam prinese jutrišnj dan. Svet je poln negotovosti in zmešnjav. Komunisti pridno sejejo svojo ljulko med razdvojeni svet. Duševna revščina, materializem in pomanjkanje idealizma so tisti faktorji, ki omogočajo, da komunistična ljulka bujno raste. Tako v velikem svobodnem svetu in tako v naših vrstah v emigraciji. Doma pa narod stoji še pred drugo dilemo in ta je, kaj bo nastalo tedaj, ko kumrovca ne bo več na oblasti in ko se bo, danes na površju sicer monolita komunistična struktura razblinila v vsemogoče in nemogoče frakcije. Mar bo tedaj prišlo do nove revolucije, ali celo zasedbe po Sovjetih? Nihče nima odgovora na ta kritična vprašanja. Edino eno je, kar sigurno vemo, da zapadni svet ne bo prav ničesar storil, da bi našem narodu v

stiski pomagal. Sosedje slovenskega ozemlja komaj čakajo, kako bi ga razparcelirali in kdo ve, če ne bodo uspešni.

Ta položaj in čas zahtevata zrelih mož. Mož prežetih z idealizmom in realističnim pogledom v bodočnost. Nam je nekoč, ob času naše tragedije, Vsemogočni naklonil življenje, ohranil nas je pred smrtjo. Premislimo to in zahvalimo se mu za vse, kar nam je bilo naklonjeno; obenem pa se zavečajmo, da smo ostali pri življenju zato, da bi storili dobro za naš narod.

Naj ta 1977-letna poslanica seže v srca vseh članov in v njih užge vsaj del tistega idealizma, s katerim smo nekoč šli v boj. Rodi naj v nas trden sklep, da se bomo oklenili organizacije, jo poživljali in da se ne bomo nikdar branili dela v organizaciji.

Taki naši sklepi bodo rodili sadove, ki bodo vsaj nekoliko v korist Slovenstvu.

BOG — NAROD — DOMOVINA

Ivan Palčič

gl. odbor Tabor-a SPB

CLEVELAND

Redni letni občni zbor Tabora SPB

Prvo soboto v januarju 1977 se je v Clevelandu vršil redni letni občni zbor Tabora SPB. Po podanih poročilih so navzoči člani soglasno podaljšali mandat staremu odboru še za eno leto. Predsedniku Milanu Zajcu in celotnemu odboru naše čestitke.

Društvo Tabor v Clevelandu ima predvidene sledeče prireditve v letu 1977:

16. aprila ima svoj spomladanski družabni večer na Holmesu.

26. junija spominsko proslavo pri spominski kapelici Slovenske Pristave in

15. oktobra bo jesenski družabni večer v Slovenskem domu na Holmesu.

TORONTO

Redni letni občni zbor Tabora SPB

V nedeljo 23. januarja je bil tudi v Toronto redni letni občni zbor Tabora SPB. Odbor je ostal isti le tajniško mesto je prevzel soborec Marjan Novak, ker se je prejšnji društveni tajnik preselil iz Toronta.

Društvu Tabor v Torontu z predsednikom Lojzetom Babičem želimo veliko uspehov v novem poslovnem letu.

Naše knjige in publikacije

Slovenska pisana beseda je nam vsem v čast; ona nas veže v tujini in obenem obuja spomine na domovino, našo borbo, našo preteklost in bo-

dočnost. Priporočamo vsem krajevnim organizacijam, da med svojimi člani obude zavest in zanimanje za take knjige in publikacije tiskane v inozemstvu. Kaj pomaga ako nekateri požrtvovalni ljudje, zmožni podati svoje ideje in misli zapravljajo svoj čas ko pišejo, večkrat tudi sami založe te knjige, mi pa nismo toliko pripravljeni žrtvovati, da jih z malimi stroški pokupimo. Pred tridesetimi leti smo se borili s puško, sedaj je pa prišel čas se boriti s peresom. Podprimo naše avtorje, kupujmo njihove knjige, s tem jim bodo dali pobudo, da bodo še v bodoče nadaljevali s tem važnim poslanstvom.

F. Slak

Žužemberčan Janez Tominec

Starejši ljudje iz področja Žužemberka se še gotovo spominjajo Janeza Tominca. Ni bil „velik mož“, ampak star revež-berač. Baje je bil samec. Iz svojih otroških let mi je ostal najbolj v spominu. Ljudje so ga imeli za malo neumnega (koroški Slovenci imajo za to poseben izraz: „Da je malo čez les!“); on pa je ravno tako mislil o svoji okolici, da so vsi ljudje neumni, samo on da je pameten, ker je „znal brati iz črnih bukev“ in „panati miši in podgane“.

Janez je prosil po hišah samo ob petkih. Ko je bila še tema, je že bil na vratih iz 5 km oddaljenega Žužemberka. Zunaj pred vrati je začel zelo glasno moliti. Pol očenaša je izpustil, ali pa del večkrat ponavljal. Nič ni prosil. Ko je dobil svoj dar, je v svoji zahvali priklical vse „božje gnade“ nad darovalca in njegovo hišo. To je bil zadnji berač, ki sem ga slišal moliti; ne kot njegov kolega Tone, kateri je sedel po cele ure v hiši in si ga spravil iz zapečka le tedaj, ko je kdo zvečer v hiši vzel v roke rožni venec, da bi molili. Tone jo je takoj pobral iz hiše in zunaj čakal. Če smo molili, je odšel, ako nismo, se je vrnil smejoč: „Nisem neumen kot mislite...“

Moji vseh neumnosti polni bratje so se radi Tominca privoščili in mu natvezali vsemogoče senzacionalne svetovne novice. Tedaj je bila vojna med Japonci in Kitajci in so mu natvezali, „da bo vojna. Japonci in Kitajci so se že udarili... Za Liškim hribom je že zbranih 27.000 ruskih Kozakov in še kakšen čez...“ In ker se niso smejali, je vse verjel in potem po vasi pripovedoval, kakšne armade se zbirajo za Liscem.

Če mu je kdo rekel: „Janez, kdo te je pa s tem nahecal?“ je bil mož zelo hud: „V črnih bukvah sem bral!“ Kaj se ti, tepec, razumeš na bukve... Ko bodo prišli Kozaki, boš že videl, kako bo hudo...“ (Ironija! Janez je imel prav. Presneto hudo je bilo na tem področju, ko so bili Mongoli v sestavu nemške vojske —oktober-november 1943 — in vojska gen. Vlasova — Kozaki v prvi polovici 1945).

Ko je Janez resno zaupal svojim bratom, da „zna panati miši in podgane“, so hitro izrabili priliko in Janeza naprosili, da bi v naši kašči panal vso to mišjo in podganjo zalego.

Janez je komaj čakal na ponudbo. „Prihodnji petek bom prišel, ko bo še tema in s seboj bom prinesel črne bukve in vse kar je potrebno za pananje. Mora pa biti še tema, ali pa ko se ravno začne daniti. Takrat je pananje najbolj učinkovito...“

Naslednji petek, še trda tema je bila, je Janez že molil in rogovilil pred hišo. Tisto jutro smo vsi kar lahko vstali. Komedija bo gotovo polna užitka. Ni bilo treba dolgo čakati, ko se je začelo daniti in je Janez odločil, da odpremo vrata v kašči.

Skrbno je vzel iz torbe neko knjigo z zvitimi in raztrganimi platnicami, iztrganimi in zverženimi listi in začel „brati“ iz nje. Besede so bile nerazumljive... Včasih je navrgel kakšno latinsko besedo, ki jo je pobral v cerkvi. Nihče ni smel tako blizu njega, da bi videl, kakšna je knjiga.

Med tem, ko je tekal in gobezdal okrog predalov, je z dolgo palico rotal pod predali, se križal, copral in cepetal, da smo se pred vrati zaradi smeha za trebuhe držali, in „pazili“, da miši in podgane ne bi pobegnile. Ko je Janez končno s pananjem končal, je naglo zaloputnil vrata, jih zaklenil, še nekaj copral in se križal, potem pa ves rosen od potu po obrazu zmago-slavno ugotovil, „da je vse miši in podgane dobro panal!“ „Tri dni ne sme nihče odpreti vrat, ker sicer pananje ne bo učinkovito“, je še posebej naročal.

Ko je naslednji petek zopet prišel, je bilo prvo vprašanje: „Koliko miši in podgan je bilo mrtvih?“

„Janez, pet mernikov smo jih nabrali,“ je bil odgovor. Janez se je ponosno zravnal. Ponosno je spravil svoj dar, ki je bil tokrat neobičajen. Saj to ni bila miloščina, ampak zaslužek za tako „znanstveno“ delo.

Ko sem v raznih časopisih čital govor gospoda-„tovariša“ Franca Šetinca v Žužemberku, Dobropolju itd, se mi je nehote vrnil spomin na žužemberčana Janeza Tomincea. In priznati moram svojo grda misel, da se mi je porodilo vprašanje: ali je Janez Tominec imel kakšnega otroka? Spominjam se, da smo ga vsi imeli za samca; pa s tem še ni rečeno, da ne bi mogel iti v „koruzo“... Pa me je grdi firbec nagnal, da sem skušal ugotoviti, če šetinčevo pananje „belih podgan in črnih psov (besede iz parti-zanske pesmi: „Hej brigade“) po nekoč izrazitih domobranskih in klerikalnih trdnjavah po Dolenskem morda ni kaj v krvni zvezi z Janezom Tomincem. In ta „reserch“, kot pravimo v Sev. Ameriki, med prijatelji, ki so od tam doma, odnosno so po „osvoboditvi“ še bili tam ali pa poznajo tamkajšne razmere in celo „tovariša“ Šetinca osebno (nekateri ga imenujejo: Slovenski Stalin), sem prišel do naslednjih ugotovitev, ki dopolnjujejo oz. popravljajo članek: „Gospod 'tovariš' Šetinca in Žužemberk“ (Tabor št. 3-7/1974).

(V št. 3, stran 79, drugi odstavek, bi moralo biti napisano, da je vas Gradenca oddaljena 4 km — ne ure — od Žužemberka. Štiri ure je tam vzelo

skupini domobrancev, ko so po hudi bitki v Lipjem v Suhi krajini zgodaj leta 1945 v debelem snegu brez zaščite privlekli domobranske ranjence v Žužemberk. Med ranjenci je bil tudi domobranski kurat Jakob Mavec. Je še nekaj domobrancev živih, ki so bili v tisti tragični bitki, in bi bilo prav, da bi jo kateri opisal.)

K to zadevnem članku sem dobil več pisem in osebnih pojasnil. Najbolj pa je bilo zanimivo pismo prijatelja iz Združenih držav, ki med drugim pravi:

„O šetincu bi Ti lahko dosti povedal... To je pravi privezani kužek komunistične partije. Zdaj 13. maja (pismo iz leta 1974 je bilo datiran) dva tedna pozneje) je bil na kosilu pri Titu na Brdu pri Kranju, ker je bil Tito ta dan v Ljubljani. Bila je 30-letnica OZNE. Pri tej priliki so se vsi peljali na Brdo. Zanimivo je to, da so bili sami Slovenci brez južnikov. Kakor: Edvard Kardelj, Sergej Krajgher, Stane Dolanc, Mitja Ribičič z ženama, Franc Popit, Miha Marinko, Franc Leskovšek-Luka, Andrej Maric, Franc šetinc, Janko Rudolf, general-polkovnik Slovenec Franc Tavčar, Rudolf Hribernik, Vinko Hafner, Beno Zupančič in drugi... Tito se najbolje počuti med Slovenci. O tem se zelo veliko komentira na jugu...“

Šetinc je doma od Krškega, kjer je bil nekaj časa občinski tajnik. Študiral je ekonomijo... Naredil si je vikend v Sadinjskih talih. (Vikend je poletna kočica, ki jo ima vsa komunistična buržuazija, ki lastuje poletne kočice, v'le na Jadranu in v planinah in ima naložen kapital po švicarskih in drugih bankah; kar vsi jim je seveda za njihovo osvobojenje daroval jugoslovanski in slovenski proletariat. Op. F.S.) Vedno pa en dan prej, predno šetinc pride v svoj vikend, pripelje UDBA iz Ljubljane led, poleg škotskega žganja, francoskih likerjev itd in iz studentca v Trebči vasi s sodom pripeljejo vodo, in kočica je primerno zastražena; saj je proletarski Prinz Franz Scheffl dragocenost. Očitno tovariš ne zaupa, da bi uporabljal običajno vodo iz vodnjakov, kot to delajo tamkajšnji ljudje. Verjetno ima strah, da bi jo zastrupili. Jaz ga osebno prav dobro poznam. (Mož je bil skoraj 8 let po vojni v komunističnih zaporih — Op. pisca) Poročen je z Božičevo Cveto iz Trebče vasi (Dvor pri Žužemberku). Njen oče je bil uslužben na žagi na Dvoru. Med okupacijo je bil nekaj časa v Novem mestu (oprezna r...) Po okupaciji je bil velik bog — odbornik in predsednik OF itd. O šetincu bi ti lahko ogromno povedal. Ko sem bil še v Novem mestu, je bil nekaj časa novinar pri Dolenjskem listu. Stanoval je na Grmu na Trdinovi cesti. Kasneje je šel v Ljubljano, bil novinar pri „Delu“ in pisal v jugoslovanski komunistični časopis „Komunist“. Glavni urednik tega lista je Osolnik Bogdan — novomeščan —, kateri ima poročeno Maro Rupena iz Mirne Peči. Prava baraba v janičarski obleki...“

„Tovariš“ šetinc si je torej zgradil svoj vikend prav v nekdanji trdnjavi slovenskega „belogardizma“ in „klerikalizma“. Potem ni čuda, da ima tako hude živčno-vročične privide, katerim gotovo pripomorejo ne samo tam producirana slivovica in cviček, temveč še bolj „kapitalistični strup“

škotskih whiskyjev in francoskih likerjev. 30 let po pogrebu klerikalizma in po pckolu neoboroženega in po kapitalistih izdanega domobranstva bi končno bil že čas, da bi ljudje s čistimi rokami šetinčeve vrste (ki z revolucijo niso imeli nobenega posla, ker jih še v Sloveniji ni bilo) že enkrat načeli bistveno temo, kateri pravimo: OBJEKTIVNA ZGODOVINA!

Gospod „tovariš“ Šetinc lahko začne s čiščenjem kar v svoji lastni hiši in pri tASTU. Če bo zadevo vzel resno, bo začel spoznavati stvari, o katerih govori, a o njih nima ali noče imeti nobenega pojma.

Drugi prijatelj pa mi piše: „Očitno ne veš, da žužemberski dekan g. Karel Gnidovec ni bil pemiloščen zaradi skupine žužemberčanov, ki je prišla prosit Tita, temveč samo po zaslugi dekanovega nečaka č. g. Albina Gnidovca v Združenih državah, ker je preko ameriške vlade dosegel, da ga niso ustrelili. Titu je tedaj trda predla in najmanj, kar si je želel, je bilo poslabšanje odnosov z ameriško vlado...“

Priložil mi je izrez članka iz ameriškega časopisa Rock Springs Daily ROCKET-MINER, na katerem pa žal ni datuma.*

Č. g. A. Gnidovec, ki je rešil življenje svojega strica ima zares častno sorodstvo. Strica svetniškega škofa Gnidovca in njegovega brata dekana K. Gnidovca — „izdajalca“, „kolaboracionista“ in odličnega častnika tedanje „vojske Kristusa Kralja“ ter zvestega in poslušnega izpolnjevalca navodil svojega škofa, papeža in Vatikana.

Ponosni smo lahko na košček te naše Dolenjske, ki je dala dva velika moža, svetniška škofa: Barago in Gnidovca, ki sta dala vse za Kristusovo kraljestvo med tujci; dala pa nam je tudi velikega junaka, ki je dal vse za isto kraljestvo božje v svoji revni Suhi Krajini — „izdajalca“ in „kolaboracionista“ g. dekana Gnidovca. Ker je le-ta živel v našem času in čuval svojo čredo v groznem taifunu, je izmed teh velikih mož med nami največji!

Komedijo in pomilostitev so torej komunisti Žužemberčanom lepo servirali; in Tito, to božansko balkansko bitje, je bil tako dober, da je „pomilostil“ takega „zločinca“.

Obiskovalec iz domovine, potem ko je čital v „Taboru“ o šetincū, mi je med drugim povedal tudi tole: „Poleg šetinčevega vikenda (weekend je angleški izraz za konec tedna. Sodobna „slovenščina“ v domovini je vsa pol-

* Zaradi pomanjkanja prostora članka ne moremo priobčiti. Pod naslovom „Zadnji desperatni poskus, preprečiti usmrnitev duhovnika po rdečih“, članek popisuje neoporečno dušnopastirsko delovanje dekana Karla Gnidovca po podatkih, ki jih je dal dekanov nečak Albin Gnidovec, župnik fare sv. Cirila in Metoda v Rock Springsu. Ko pravi, da je življenje dekana Karla Gnidovca, ki je bil obsojen na smrt zaradi svojega protikomunističnega delovanja, postalo mednarodni incident, zabeleži, da je senator Joseph C. O'Mahoney zadnji desperatni korak z ostrim protestom pri državnem tajniku Deanu Achesonu. Izrezek iz časopisa bomo ohranili v zgodovinskem arhivu. Op. ured.

na take navlake. Op. pisca) ima svoj vikend tudi „tovariš“ Jeglič. Njegov stric, škof dr. Jeglič je ustanovil med drugim tudi Vzajemno zavarovalnico v Ljubljani in v njej zaposlil vse svoje sorodstvo, ki je služilo vsem režimom — tudi Titovemu. Za njih revolucija ni spremenila ničesar.“

„Tovariš“ Jeglič (ime sem pozabil) je bil aktivni oficir v bivši kraljevski jugoslovanski vojski in je bil v ujetništvu. Ko je prišel iz ujetništva, je takoj odšel v partizane in se tam odlikoval kot heroj. Ima seveda mastno pokojnino in se je menda smatral vsaj za šetincu enakega, če že ne kaj več. Šetince za komunizem ni naredil ničesar, on pa je — „heroj“... Tako si je zgradil poleg njega svoj vikend.

Pot do vikenda je ovirala stara kapelica in Jeglič kot oficir ni rad videl „zaprek“. Kapelico je dal podreti. Toda tamkajšno prebivalstvo je še vedno „zaostalo“ in mu to ni šlo v račun. Vprašali so šetince, zakaj je dal podreti kapelico, ki je bila njihova last? Šetince pa — ne bodi neumen — se je kot dober politik hitro znašel in kmetom odgovoril: „Jaz jo nisem dal podreti, ker meni ni bila nič v napoto. — Vprašajte Jegliča!“

In potem je zašumelo — celo izven Suhe krajine: „Nečak škofa Jegliča je dal podreti kapelico... Komunistu ni bila v napoto... Janičarju pa je...“

Tako si je gospod „tovariš“ šetince odlično privoščil starega buržujškega klerikalca. To res ni najbolj „tovariško“ dejanje, je pa politično prav dobro. Uporabno kot vsak dvorezen nož. Tako je Franček dokazal, da ni zastoj trgal hlač po višjih šolah — na račun ljudstva...

Rojak pa mi ni vedel povedati, če se je tovarištvo med njima zaradi tega kaj ohladilo. Verjetno nič! Pri kozarčku škotskega „Haig & Haig-a“ sta ponovila svojo staro buržujško frazo: „Kaj hočeš; so pač kmetje...!“

Eden izmed ekonomskih emigrantov mi je pred leti pripovedoval, da je bil doma na obisku njegov stric, predvojni izseljenec, in bil tudi na božji poti na Brezjah, kjer so pred cerkvijo prodajali zaponke (neke vrste medalje). — „Na eni strani je bila brezjanska Marija, na drugi pa — Tito. Stric je eno prinesel v Kanado, več pa jih ni dobil. Cena je bila 70 centavov v kanadskem denarju. Prosil sem ga, da bi jo dal meni, kar bi ti jo rad pokazal, ker vem, da mi ne verjameš...“!

Prijatelj, motiš se! Verjamem ti! In če bodo Tita naredili za svetnika, tudi to ne bo več presenečenje! —

Za zaključek samo še tole: Nekoč sem videl zapisano, da je Napoleon Bonaparte rekel: „Postrgaj Rusa in odkril boš Tatara!“ (Azijata-barbara). Mi pa bi rekli: „Postrgaj slovenskega komunista in odkril boš fašista, klerikalca, liberalca itd.; vse pa bo združeval en sam izraz — ULTRA!“

Z vsakim dnem, ki tone v večnost, postaja naše domobranstvo naš večji zgodovinski ponos! Naši mrtvi so padli na predstraži vesoljnega človeštva v borbi med dobrim in zlim, med svobodo in suženjstvom! Bodi-mo jih vredni!

TABOR je glasilo Združenih slovenskih protikomunistov ● TABOR je last in vestnik Tabora SPB ● Mnenje Tabora SPB predstavljajo članki, ki so podpisani od glavnega odbora ● Izdaja ga konzorcij. Predsednik inž. Anton Matičič ● Urejuje in odgovarja uredniški odbor glasila: za lastništvo Ivan Korošec, upravnik Božo Šušteršič.

—: :—

TABOR is the voice of the Confederation of the United Slovene Anticommunists.

—: :—

TABOR es el órgano de la Confederación de los Anticomunistas Eslovenos Unidos ● Director: Ing. Antonio Matičič, Ramón L. Falcón 4158, Bs. Aires, Argentina.

—: :—

Imprenta: Talleres Gráficos Vilko S. R. L., Estados Unidos 425, Buenos Aires, Argentina, T. E. 33-7213.

—: :—

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 1.303.672.

—: :—

Naročnina: Argentina 600.— pesov; Južna Amerika 4.— dolarje; Evropa — Avstralija 6.— dolarjev; ZDA in Kanada 7.— dolarjev (zračno paketi). Letalska naročnina za vse države: 10.— dolarjev.

—: :—

Naročila, reklamacije, nakazila, dopise in ostalo pošto pošiljajte na naslov: inž. Anton Matičič, Igualdad 1110, José L. Suárez FNGBM, Pcia. de Buenos Aires, Argentina. Telefon: 766-7513.

NAŠA NASLOVNA SLIKA:

V pohodu. Na počitku. Povsod. Vedno: Slovenski domobranci za Boga — Narod — Domovino.

POPEAVEK: Zares ne moremo razumeti, od kod je tiskarski škrat pobral besedilo k naslovni sliki št. 1-2 letošnjega Tabora. — V resnici čista slika predstavlja del občinstva, ki je naredilo špalir mladini vseh političnih koncepcij, ko je dne 10. oktobra 1943 ponesla čisto slovensko zastavo skozi ljubljanske ulice, prelomila led anonimnosti v protikomunistični borbi in se za nekaj časa ustavila na Aleksandrovi cesti, kjer je prisluhnila nagovoru Ljenka Urbančiča, ko je z balkona nad Kavarno Emona zaklical Ljubljani, po zvočnikih po govoru Stanka Kocipra, ko je preko radia kriknil prvič v veliki svet, da slovenska mladina hoče biti neločljivi del svobodnega človeštva in se je zato odločila stopiti v vrste slovenskega domobranstva v njegovem svetem boju za Boga — Narod — Domovino.

ZAVETIŠČE DR. GREGORIJA ROŽMANA

Ker se gradnja prvega dela Zavetišča dr. Gregorija Rožmana bliža h koncu, obveščamo vse rojake, ki bi imeli namen priti vanj, da se prijavijo odboru pismeno, na naslov: Asociación dr. Gregorio Rožman, Ramón L. Falcón 4158, Capital. V začetku bomo sprejeli le 8 oseb. Dogotovljenih bo prav toliko sob (vsaka z lastno kopalnico), jedilnica, kuhinja, ambulanta in stanovanje za sestre. Vsi prostori so centralno kurjeni. Z dograditvijo tega prvega dela pa naš cilj še nikakor ni dosežen. Naslednja stopnja (17 sob), za kar ponovno prosimo: brat, spomni se brata!

Odbor.

V S E B I N A

¡Libres del mundo — uníos!	49
Svobodni sveta — združite se!	50
Dogovor v Helsinkih po enem letu (F. G.)	51
General Leon Rupnik — kmetje	62
Tu to je znamenje časa! (S. M.)	53
Kje so vendar ti čilski begunci? (J. D.)	54
† Karel Mauser	59
Trpki spomini (Dimitrij Jeruc)	59
Francetu Gregorinu v spomin (Vencelj Dolenc)	67
Razmišljanja o razvoju v domovini (Domovinski dopisnik)	69
Zaman (Ratko Šušteršič)	70
Naši mrtvi	72
Iz društev	74
Žužemberčan Janez Tominec (F. Slak)	76
Darovali so	III

Correo
Argentino
Sucursal
J. L. Suárez
(Bs. Ab.)

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 1133

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 2613